

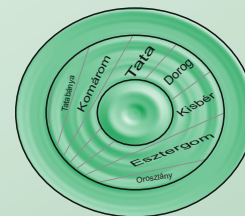
Tartalom:

Karácsonyi köszöntő.....	2
Megyei kö(nyvtá)rkép.....	3
Gyereksarok.....	8
Honismeret, helyismeret.....	10
Egyesületi élet.....	13
Kistérségi hírek.....	17
IT-mazsolák.....	20
Tanfolyamok, pályázatok, friss információk...	22
Rendezvények.....	23
Szalaghírek.....	25
Hírünk az országban.....	26

*Békés, szép karácsonyt kíván olvasóinak
a **KEMLIB** szerkesztősége
és a József Attila Megyei Könyvtár*

KEMLIB

Vámos meg én

Nem vagyok fanatikus. Sem nem vagyok megszállott. Gondoltam, ezt mindjárt itt az elején tisztázzuk. Van bennem ellenben némi készletesség arra, hogy azon szerzők műveit, akiket igazán kedvenceimként könyvelhetek, hiánytalanul beszerezsem. Listám véges. Viszont gyarapszik. Szerepel rajta többek közt KV, AC, ELD, FK, MGy, MI, de ott van VM, vagyis *Vámos Miklós* is. Vele, illetve könyveivel öt évvel ezelőtt találkoztam először. A véletlen adta kezembe egyik írását, s azóta szándék vezérel a többihez. Az eltelt idő alatt huszonöt kötetesre nőtt VM-gyűjteményem, mely így kevés híján teljesnek minősíthető.

Kevés híján teljesnek minősíthető gyűjteményemet egy átlagosnál nagyobb méretű reklámtáskában helyeztem el, s beálltam a sor végére, mely dedikációra várt az október 11-i közönségtaglkozót követően...

Apropó, közönségtaglkozó. Manapság, ha valaki (egyáltalán) kíváncsi egy kortárs szerzőre (író, költő, satöbbi), a második perc tört része alatt (sávszélesség függvénye) találkozhat vele a világhálón (internet). Csupán a nevet kell beütni, s már bukkannak is fel oldalak százai, ezrei (százazrei). Kritikák, ismertetők, honlapok, rajongói portálok, ilyesmi. Kell nekünk még ezek után az ember? Kell az nekünk – gondoljuk ilyenkor –, hogy felismerjük benne a fényképhez, képernyőhöz képest öregebbet, kopaszabbat, kövérebbet, alacsonyabbat? Kell az, hogy rájőjjünk, hadar, vagy dadog, esetleg selypít? Na, kérem, ezek itten ugyebár előítéletek. Kedvenc játékaink. Vetkőzzük le őket!

Aztán levetkőzött előítéleteink meztelenségében tegyük fel újra a kérdést: kell nekünk még ezek után az ember? Kell! Kell!!! KELL!!! Például azért, VM példájához ragaszkodva, hogy arcot kapjon könyveinek szinte valamennyi hőse. Aki olvasta őt (s jó páran lehetünk

így ezzel), az tudja (sejti), hogy legnagyobbbrészt önélete indíttatja. A sorok közt ott találjuk kalandjait, élményeit, emlékeit, álmait. De ne szaladjunk így el!

Október 11-én, a hét legszebb keddjén, hetven-hetvenöt percen át hallgathattuk őt. Táskáját maga mögé, a színpadra tette, nekitámaszkodott a világot jelentőnek, s mesélni kezdett. Onnan indult, hogy *Zenga Zéneke*. Merthogy régi-új könyvének bemutatóját tartották nemrég. A könyvnek, mely 1983 óta (akkor még *Cenzúrá meg az ura* jóvoltából megcsonkítva) számtalan kiadást ért már meg. VM a kulisszák mögé invitált bennünket. Hogyan születik egy könyv. Hogyan lesz az emlékből ötlet, az ötletből történet, abból pedig regény. És persze hogyan lesz a regényből kötet. Mert az sem egyszerű.

Az előadás, mely könnyed volt, humoros, közvetlen, élvezetes, egy szóval pazar. Ma, amikor a szórakoztatóipar dübörög, villan, és robban, és ragyog, és főleg a viz(ualitás) az úr, akkor kimondottan jól esik (nekem legalábbis) leülni kicsit, és hallgatni valakit. Aki ráadásul ilyen jó előadó, mint VM.

Nem számoltam. Tippelek. Százhusz, talán százharminc ember (köztük én is) ült az **Almásfüzitői Petőfi Sándor Művelődési Ház** színháztermében. Ismerve a tér kínálta lehetőségeket, mindannyian tudjuk, ez kevés (ha nem is elenyésző). Sebaj. Nekünk jól telt az esténk. Ez a százhusz-százharminc szempár (köztük az enyém is) egyként fókuszálta tekintetét a hatvanegy éves, *József Attila-díjas*, a *Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjé*t kiérdemelt szerzőre, akinek könyvei számos országban és nyelven jelentek meg, aki filmeket írt, televíziós műsorokat készített, aki amerikai egyetemeken tanított, aki könyvkiadót, színházat vezetett, aki pályakezdő írókat támogat, aki satöbbi, satöbbi, satöbbi.

...Kevés híján teljesnek minősíthető gyűjteményemmel tehát ott álltam a sorban. Előttém jó páran vártak még aláírásra. Én meg türelmes vagyok. A várakozás perceit ambivalens érzéseimnek szenteltem. Vajon megemlegeti-e VM édesanyámat, ha elébe járulok a huszonöt kötettel? Vajon merjek? Vagy ne merjek? Kicsit már bántam is merészségem. Aztán sorra kerültem. És aláírt. Huszonötször. Így mondta: ha valaki megtiszteli őt azzal, hogy ennyi könyvével idejön, akkor ő valamennyit aláírja.

Nem két perc volt. Figyeltem őt. Minden könyvét kezébe vette, megnézte borítóját, s zöld tintával (töltőtoll) dedikálta.

Megköszöntem. Elköszöntem. Ennyi. Egy nagyszerű író járt nálunk októberben. Jó páran kíváncsiak voltunk rá. Nem elegen. Hazafelé menet aztán megnéztem az ablakokat. Sok helyen villogott a tévé kékeje.

esZjé

Könyves szerda Tóth Krisztinával

A tatai **Móricz Zsigmond Városi Könyvtár** legutóbbi *Könyves szerdáján* október 19-én, **Tóth Krisztina** beszélt nekünk életéről, munkájáról, pályája alakulásáról.

Ha megkíséreltem körülírni egyéniségét, talán elsőként, a mai világban,

szinte anakronisztikusnak tűnő nyugalma a legszembetűnőbb. Ez a "lassúság", ahogyan ő maga fogalmazta, lehetőséget biztosít számára a dolgok körüljárására, aprólékos megfigyelésre, alapos szemrevételezésre, majd az írás során olyan jellemző részletek felvillantására, melyek a felületes szem-

lélőnek rejtettek, láthatatlanok, mégis oly jellemzőek az adott helyzetre. Így lehet, hogy az ismert dolgok, helyzetek bizonyos szemszögből megvilágítva, nála más jelentést, más tartalmat is hordoznak, mint eddig érzékeltük. Egyéni ábrázolásmódjának egyik titka ez, de nem csupán enniből áll a rejtély. Mesteri kézzel keveri a groteszk, fanyar szarkazmust a realitással. A humor éppoly fontos eleme eszköztárának, mint a drámai sűrítés. Már fiatalon, gimnazista korában megírt, kezdő verseiben is feltűnt az a csak rá jellemző, egyéni hangvétel, mely azóta is megkülönbözteti őt a többi kortárs alkotótól. Felismerhetőek, sajátos hangúak munkái, versek és a prózai írások egyaránt.

Erőteljes képi látásmódja mindkét műfajban jellemző rá. Nem riad vissza a nyers, néha szinte visszataszító képek ábrázolásától sem, de ezek sosem válnak öncélú elborzasztássá: szerves, és indokolt jellemzői az ábrázolt témának. A gyermekek számára írt művekben a játékoság, a gondolati ugrások, a szabad képzettség és önfeledtség, valamint a szanzon-szerű ritmika, dallamosság teszi népszerűvé a verseket a kicsik körében. A fordítások is jelentős szerepet kapnak munkásságában, ablakok ezek, új látásmódot nyitnak, más szemszögből térképezik fel a világot, s láttatnak más és más szeleteket belőle. Oldott, kellemes beszélgetőtársként felvillantotta terveit, szívesen válaszolt a kérdésekre és a rendezvény végén hosszasan elbeszélgetett a dedikálásra várókkal. Mindenki úgy érezhette az est végén, hogy régi barátjával töltött el két érzelem-gazdag, szép órát.

S. N.

Felnőnek az Oroszlánok

Amikor elkezdtük az *Oroszlánkarom-sorozatot*, még általános iskolások voltak a versmondók. Idén már gimnazistaként tértek vissza régi csapatuk előadására, 2011. október 19-én, délután.

Bajon a szép, új közösségi házban szólaltak meg a versek, prózák, régiek és újabbak egyaránt. Nagy eredménye a sorozatnak, hogy a résztvevők friss kedvvel vesznek részt benne, és szívesen tanulnak újabb verseket a soron következő előadásokra. Ha valami megtetszik nekik, és beleillik az összeállításba, engedélyt kapnak rá, hogy beemeljék a repertoárba.

Titkolt célja volt ez a sorozatnak, hogy a gyerekek, a szereplési lehetőség láttán felbuzdulva, újabb és újabb művek elsajátításához kapjanak kedvet. Az általános iskolás közönség élvezte a nekik ismerős, már tanult verseket, s a számukra ismeretlen darabokat figyelemmel, nagy érdeklődéssel fogadták. A műsor vége felé már hangosan nevettek a vidám záró-darabokon. Nagy sikert aratott **Márkus Bence** előadásában a műsor befejező, **Nógrádi Gábortól** származó írása. Bizonyítja ezt, hogy a műsor végén a kisiskolások autogramot kértek tőle! (Elmondása szerint ez volt életében az első, de reméljük, nem az utolsó ilyen alkalom.) A többi előadó, **Teszary Olga**, **Hornay Hanna** és **Király Mónika** is a közönség szeretetét érezhette, és felcsattanó nagy taps jutalmazta a harmonikán játszó **Bátki Miklóst**, aki virtuóz játékával elkápráztatta a nézőket. Emlékezetes, örömteli délután volt ez nézőnek, előadónak egyaránt.

S. N.

Hová tűnt a tájban élő ember?

November első hétfői délutánján, **Labanc Györgyi** és a **Czumpf Attila**, a **Természetes Életmód Alapítvány** munkatársai voltak a vendégei a **József Attila Megyei Könyvtár** már több mint egy éve tartó *Öko-esték* sorozatának.

Az előadás első részét Czumpf Attila, az ember és a természet kölcsönös viszonyának történelmi áttekintésével nyitotta. Hová tűnt a tájban élő ember, aki a megjelenésekor még harmonikus viszonyban volt a teremtett természettel? Az emberiségben van egy túlspecializálódó hajlam, amely megfelelési kényszerpályára vezeti őt, és ennek az eredménye, hogy tönkreteszi a környezetét. A sok felesleges és haszontalan tevékenység megmérgezi a mindennapi életét, és már nincsen ideje, se tere arra, hogy egészséges legyen. Ez az az állapot, amikor a beteg ragaszkodik a betegségéhez, valamint a szükség feletti fogyasztáshoz. Pedig a természettel való együttélés mindössze 4 pontban összefoglalható:

- A Természet jobban tudja.
- Ne árts!
- Tiszta használat.
- A Szépség iránti igény.

Ha ezeket, mint íratlan szabályokat elfogadnánk, akkor a mesterségesített világ, természetessé válna, és nem kellene talán annyi embernek „másodosztályú veszélyes hulladékot ennie”. Tehát van élet a GDP-n túl is, jó példa erre a bhutani bruttó boldogság érték. A teremtett világ fantasztikus lehetőségeket ad és kínál, ha arányosan műveljük, s csak azt vesszük ki belőle, amire szükségünk van. Jó lenne megkérdezni magunktól, hogy nap, mint nap mit tettünk a világért, jó szándékkal.

Az előadás második része az agostyáni modellről szólt, Labanc Györgyi tolmácsolásában. A hazai ökofalvak-hálózat megalapítása kb. 20 évvel ezelőtt kezdődött el azzal a céllal, hogy megváltoztassa a természet és az ember harmonikus együttéléséről kialakult szkeptikus közfelfogást. Az ökofalvak megalapítói magukon próbálták ki, s cáfolták, hogy a mai világban kivitelezhetetlen a régi, őseink által megőrzött szerves műveltség, az arányos művelés alkalmazása a gyermekkortól az öregkorig.

Az agostyáni ökofalu 20 hektáros területen, egy humánökológiai

szervezet. Fő tevékenysége a környezeti nevelés, oktatás, képzés. Az élménypedagógia módszerével és az érzékszerveken keresztül mutatják be azt, hogy jól is érezhetjük magunkat a természetben. E mellett a zöld turizmus egyik meghatározó helyévé is vált, a helyi értékek, táj és természet, valamint a kulturális, történelmi értékek bemutatásával. A történeti ökológia kiemelt szerepet játszik tevékenységében, eredeti helyszínén, eredeti tartalmak bemutatásával.

Az agostyáni ökofalu látogatása, széles körben ajánlható óvodáknak; iskoláknak rendhagyó órák megtartására, akár osztálykirándulásokra; felnőtteknek tréningek megtartására; különféle érdeklődési csoportoknak egyúttal éppen a természetesen jó környezetben.

Nász János (JAMK Tatabánya)

Szabó T. Anna estje a tatai könyvtárban

Ritmus és dallam: a vers lényege. A **Lator László** műhelyében felnőtt és gyakorlatot szerzett költő-nemzedék magabiztos formaművészként dolgozik ma már, de ez a mesterségbeli tudás és készség nem fedi el a mondanivalót.

Egyéni, erőteljes hangú költőnő **Szabó T. Anna**, akinek életében a családi irodalmár gyökök - nagypapa a híres erdélyi akadémikus, irodalomtörténész **Szabó T. Attila** volt -, meghatározóak voltak.

Az 1987-es áttelepülés Kolozsvárról, új lendületet adott az induló költőnek, s bizonyításra készítette: mutassa meg értékeit, küzdjön meg az elfogadásért. Az

otthoni közegben szinte várományosa volt az irodalmi pályának, Magyarországon viszont bizonyítania kellett, rátermettségét, elhivatottságát. Nagyszerű társa a munkában férje, **Dragomán György** író, drámaíró, aki alkotótársként inspiráló társa és kritikus is egyben.

A gyerekek nevelése nem engedi, hogy a „csodák” eltűnjének az életükből: az ő szemükön keresztül nézve a világ mit sem veszít érdekességéből, kifogyhatatlan varázsából. Nekik köszönhetően új és új rácsodálkozással szemléli a mindennapi, apró eseményeket, történet-morzskákat. Az alkotás folyamatáról szólva a belső lazítás, nyugalom fontosságáról szövege. Arról a „befelé figyelő” állapotról, mely a fészálomhoz hasonló, amikor a gondolatok szabadon áramlanak, az asszociációk kötetlenül csúsznak egymásba. Kedves humorral mondta: csak arra kell vigyázni, hogy a fáradt anyuka alkotás közben el ne bóbiskoljon, mert akkor oda a vers. Az este egészére jellemző volt a vidám hangulat, alig kellett kérdezni a vendéget, szívesen osztotta meg gondolatait a nézőkkel.

Sokoldalú, kísérletező kedvvel megáldott, nemcsak verset ír, hanem fordít, színdarabokat, zenés mesejátékokat is szívesen ír.

Örömmel beszélt jövőbeni terveiről, a kiadásra váró gyermekvers-kötetről, mely - reményei szerint -, jövő év tavaszán megjelenik. Az este végén még zenét is hallgathattunk: megzenésített verseiből készült CD hangjainál búcsúztunk a megnyerő művésztől, Szabó T. Annától.

Petrozsényi Eszter (MZSVK Tata)

Paragrafusok védelmében

A jog a maga bonyolultságában sokak számára nehezen értelmezhető, kódos tartomány.

Dr. Rubovszkyné dr. Kerekes Márta, Tata város közjegyzője, 2011. november 10-én a **Móricz Zsigmond Városi Könyvtár** által szervezett *Jogi Este* előadója, úgy tudott beszélni a szerteágazó témáról, az öröklési jogról, hogy a jogban járatlanok számára is érthetőek voltak a bonyolult szabályok. Az előadást megelőzően írásban lehetett kérdéseket megfogalmazni, és a Művelődési Ház portáján elhelyezett gyűjtőládába bedobni azokat. Az estét megelőzően eljuttattuk a kérdéseket az előadóhoz, aki így fel tudott készülni a közönséggel való találkozásra.

Összefoglalással indult az este, a témakör legfontosabb vonulatait és az odatartozó alapvető jogi fogalmakat magyarázta el a vendég, majd az egyes területeket gyönyörű magyarsággal fogalmazva, élvezetesen, világosan és láttatóan fejtette ki. A mélyebb megértést segítő, példaként felhozott esetek pedig egyértelművé tették a mindennapok gyakorlatától távol eső helyzeteket is. Tárgyalta az öröklési jogosultságokat, az állam, mint örökös lehetőségét, az öröklési jog átruházásának módjait. Beszélt a végrendelet fontosságáról, annak fajtáiról és az eljárási jogban való egyértelműsítő szerepéről. A nézők nagyon sok kérdést tettek fel az előadás végén, saját és családjuk problémáira kértek és kaptak pontos, hiteles válaszokat. Az összetett és előzetes tájékozódást igénylő esetben, mert ilyen is akadt, a közjegyző asszony megkérte a nézőt, hogy keresse fel őt irodájában, ott tud utána nézni az adott téma konkrét elintézési lehetőségeinek. Sokáig tartott, míg a kérdések áradata elapadt, és elbúcsúzhattunk az előadótól, aki élvezetesen, magas színvonalon, mégis érthetően, betekintést engedett a jognak ebbe az általa kedvelt, és immár évtizedek óta művelt ágába.

Petrozsényi Eszter (MZSVK Tata)

Aki megírta az Egri csillagok folytatását...

Nemes János író volt a naszályi könyvtár vendége

Gyermekkorunkban, s talán még később is - egy-egy olvasmányunk befejezése után - elgondolkodtunk, vajon mi lehetne a történet folytatása? Mi lett Nyilas Misiével, miután elhagyta a debreceni kollégiumot, boldogan élt-e Boka János, vagy mások, kedvenc könyveink hősei közül? Mi történt később velük, hogyan alakult az életük?

Kérdéseink közül egyre megkaptuk a választ: Bornemissza Gergely és Dobó István, az *Egri csillagok* hősei élete feltárult előttünk, **Nemes János** jóvoltából, aki a naszályi könyvtár meghívását elfogadva egy délutánra vendégünk volt.

Az író - maga is katonaember -, fiatal kora óta nagy érdeklődéssel kísérte kedvenc könyve apropóján Eger, az egri vár és a regény hőseinek történetét. Lehetősége is adódott erre, hiszen ezen a környéken töltötte ifjúságát. Szorgalmasan látogatta az ásatásokat, olvasta a rá vonatkozó

szakirodalmat, de csupán a főiskola befejezése után vette a bátorságot, hogy maga is kutatásba kezdjen. Könyvtárak, levéltárak - adatgyűjtés, a halmaz rendszerezése, s a nagy elhatározás: ezt meg kell írni, nem szabad, hogy elvesszenek az összegyűjtött adatok, dokumentumok, tíz év kemény munkája! S szépirodalmi formában, hogy mindenki élvezhesse, akit érdekel. Egy pályázat nyerteseként meg is jelent a könyv, az *Egri barangok*.

Ám itt nem fejeződött be a kutatómunka, hiszen – ahogyan a vendégünk fogalmazott: Eger története, a magyar-török háborúk kora, s maga a végvári élet annyira érdekes, hogy muszáj volt továbbra is ezzel foglalkoznia! Ennek a kutatómunkának gyümölcse a nemrégien megjelent *Eger veszedelme* című könyv.

Bár a találkozót tárgya tulajdonképpen ez a könyv volt, a közönség kérdései leginkább az első kötetre vonatkoztak, hiszen annak hőseit mindenki ismeri. Kíváncsiságukat kielégítve szívesen, érdekesen mesélt kutatásairól, a meglepő új ismeretekről, amelyeket sikerült összegyűjtenie, s magáról az alkotói folyamatról is. Jó hangulatú beszélgetés kerekedett végül is, amelynek végén az obligát: „*mik a tervei az elkövetkező időszakban*” kérdésre az író elmondta, hogy Kossuth és Görgey alakja foglalkoztatja most leginkább, ehhez olvas, gyűjt és kutat, kiemelt figyelemmel a megyei vonatkozásokra, remélve hogy könyv születik ebből is.

Ígéretét bírjuk, hogy ennek is nálunk lesz a bemutatója!
Szabó Szefarína (Községi Könyvtár Naszály)

Wass Albert és Márai Sándor művei a baji IKSZ-ben

A szokásostól eltérő időpontban, 2011. november 16-án, délután öt órakor kezdődött az *Oroszlánkarom* legutóbbi előadása, a baji **Közösségi Házban**.

A **Tatai Református Gimnázium** diákjainak **Wass Albert** és **Márai Sándor** műveiből készült összeállítását élvezhették az érdeklődők, akik

között egy újságíró is helyet foglalt, a szereplők nagy öröme. Nem sokszor fordult elő velük eddig, hogy „igazi” újságíró kérdezte őket terveikről, céljaikról s az iskolai életéről. Az előadást hallgató nézők az érdelemgazdag Wass Albert által írott versek és a szárazabb, de ugyanolyan fűtöttségű, szigorú logikájú Márai prózák egymásba fonódó

során végigvezetve, az emigráns lét fájalmát, a honvágyat a hazaszeretet és a hazáért való aggodás ezer kínját megismerhették.

Az egyes részek között megszólaló fuvola pompásan kiegészítette az elhangzott művek által keltett hatást. A kódos téli estében különös

visszhangot keltettek a borongós verssorok, s talán még átélhetőbbé váltak a figyelő közönség számára. A fellépők megérdemlik, hogy név szerint felsoroljam őket: **Rajj Réka**, **Járóka Linda**, **Gerencsér Dániel** és nem utolsósorban **Pozsgay Zsófi**, aki nemcsak verset mondott, hanem csodálatosan szolgáltatta meg hangszerét, a fuvolát.

A hangulatos este maradandó élménnyel gazdagította a nézőket, az előadók pedig kérték: szervezzünk előadást az ő iskolájukba is, hadd mutakozhassanak be saját iskolatársaik előtt ezzel a műsorral. Jó lenne, ha a naptári év vége előtt sort keríthetnének rá! Örömmel töltött el, hogy a szereplő diákok ennyire szívesen vesznek részt az előadásban.

Petrozsényi Eszter (MZSVK Tata)

Autonómia!... Utópia?...Megújuló energiával a szegénység ellen

2011. november 28-án folytatódott a **József Attila Megyei Könyvtár ÖKO-estéi** sorozata. Ezúttal **Altdorfer Csaba** építész volt a vendég, aki immár második előadását tartotta meg a könyvtárban az ökoépítéset, hagyomány, autonómia témakörében.

Előadónk elsőként két fontos fogalmat definiált ökológiai megközelítéssel:

Az egyik fogalom az *anómia*, ami e tekintetben olyan értékválságot jelent, melyben az egyes ember túlságosan erős függőségi viszonyba kerül az anyagi világgal, ezért a nagy társadalmi és gazdasági változások is fokozottan hatnak rá. Mértékét az anómia-index mutatja meg, mely függhet az egyes ember életkorától, életkörülményeitől, iskolázottságától sőt attól is, hogy mennyire érzi magát anyagi szempontból szegénynek.

Az anómia fogalmát az érdeklődés középpontjába emelte napjaink gazdasági válsága, amely természeténél fogva társadalmi krízist is maga után von. E válságokra azonban nemcsak kudarcént, túlélésünk akadályaként lehet tekinteni. Megélhetjük azokat lehetőségként, esélyként, kihívásként is, hogy felismerjük korábbi hibás döntéseinket, megfogalmazhassunk továbblépési stratégiákat, és kiaknázzuk a társadalmi összefogásban rejlő tőkét. Ehhez persze a társadalom tagjainak nyitott lelki állapotára és koherencia-tudatára van szükség, vagyis arra, hogy úgy érezzük, egyéni hozzáállásunkkal hatni tudunk a társadalmi-gazdasági folyamatokra, és képesek vagyunk megoldásokat találni globális problémák orvoslására.

E gondolatör vezette el a hallgatóságot az előadás másik kulcsfogalma, az *autonómia* definíciójához, amely az anómiával ellentétben a gazdasági-társadalmi folyamatoktól való függetlenséget jelenti.

Az autonómiára törekvő kisgazdaságok, településfejlesztési stratégiák célja a külső hatásoktól független önfenntartás, a helyben megtermelt javak helyben történő felhasználása, a gazdaságba fektetett energiák visszaforgatása (fenntarthatóság), a folyamatértékeléshez elengedhetetlen rendszeres visszacsatolás, és a jövedelem maximalizálása helyett a termékmínőség fokozása.

A Földünkön zajló, most már mindenki számára érzékelhető jelenségek – éghajlatváltozás, gazdasági válság – mindenképpen arra figyelmeztetnek, hogy szükségessé vált a szemléletváltás: fel kell hagynunk bolygónk kizsákmányolásával. Az ehhez szükséges elméleti- és eszközháttér kidolgozott, sőt a régi, hagyományos életmódban és

gazdálkodásban már kipróbált és igazolt. Az ökológiai településfejlesztésre és gazdálkodásra számos példa is van külföldön, de akadnak kezdeményezések Magyarországon is. E kis „zöld szigetek” azonban még nem eléggé elterjedtek, sok a tennivaló ezen új gyakorlat népszerűsítése területén, s a munkát a „fejekben” kell elkezdeni, a látásmódunkon kell változtatni. Mi szükséges ehhez? Milyen eszközökkel és közvetítőkkel érhető el a szélesebb társadalom figyelmének ráirányítása az ökológiai problémára? Többek között ezek a témák is felmerültek az előadás után a hallgatóság soraiban kialakult pezsgő beszélgetés során. A baráti hangulatú eszmecsere okán akár kellemes érzésekkel is távozhattunk volna, de talán mindannyian aggódtunk is egy kicsit: kevés az idő!

Feketsné Kisvarga Anita (JAMK Tatabánya)

Könyvtár(ör)ép röviden

Jókai Anna a Jókaiában

Komárom

A Jókai Mór Városi Könyvtárban vendégeskedett november 25-én Jókai Anna, Kossuth-díjas író.

Könyvbemutató

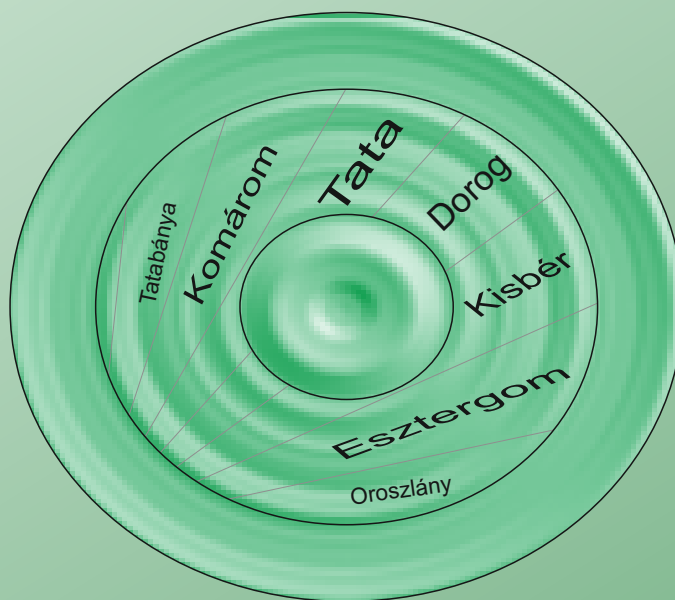
Lábatlan

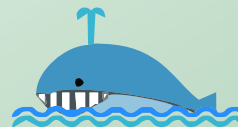
2011. november 23-án **XVI. Benedek pápa** *A názáreti Jézus* című könyvét mutatta be a Vitéz Sághy Antal Városi Könyvtárban **Tóth Bertalan**, plébános.

Könyvtárfejlesztés

Oroszlány

2011. november 14-én *Könyvtárak a XXI. században* címmel tartotta meg projektzáró szakmai rendezvényét az oroszlányi Művelődési Központ és Könyvtár. A konferencián bejelentették, hogy 2012. január 1-től a könyvtár új helyre költözik, és Gárdonyi Géza nevét viseli majd.

KEMLIB

Gyereksarok mozaik

Tömegeket megmozgatva, gőzerővel folynak *A zene nyelvén* programsorozat előadásai. 2011. november 7-én 10:30 és 13:30 órától, november 21-én 10:30 órától **Kercsmár Zsolt** *Lélependítő* című műsorai; november 14-én 10:00 és 11:00 órától, november 28-án 10:00 és 11:00 órától pedig a **Katáng együttes** mesés, táncos koncertjei zajlottak - talán nem túlzás ezt állítani -, hatalmas sikerrel.

2011. november 3-án a Lila Óvodából 48 csemetét utaztattunk **Nagykarácsonyba**, a Mikulásházba.

2011. november 7-én, 14-én, 21-én és 28-án *Ringató* foglalkozásokon örülhettek együtt babák és mamák, **Solti Emese** vezényletével.

2011. november 8-án és 22-én **Horváth Viktóriával** alkothattak a **Micimackó Óvoda** nagycsoportosai, a *Mesekuckó* elnevezésű foglalkozásainkon.

A *Gyereksimogató* rendezvényein november 14-én **Nyulász Péterrel**, 16-án **Finy Petrával** találkozhatott gyerek közönségünk.

Levente Péter november 9-én látogatott el újra S. N. I.-s vendégeinkhez.

A *Boldogasszony havától Karácsony haváig* című hagyományörző foglalkozáson ezúttal **Horváth Viktória** inspirálta a gyerekeket.

Erősné Suller Ildikó (JAMK Tatabánya)

Sódervári Sherlock báró és társai - Lovász Andrea előadása

2011. november 21-én **Lovász Andrea** ismét ellátogatott hozzánk*, ezúttal a 14-18 éves korosztály kedvéért. A téma, - a képregény - a fiatalok kedvelt olvasmánya, ezen túlmenően a gimnáziumi érettségi része, holott a tankönyvek alig említik. Tehát az előadás nemcsak olvasásnépszerűsítő, de hiánypótló célt is szolgált.

Az előadó a *Mosó Masa mosodájától* vezette le a képregények történetét, és a különböző korosztályokhoz való viszonyát.

Megtudhattuk, hogy az ötvenes években népnevelő funkciójuk volt, később tüzzel-vassal irtották. Tény, hogy az irodalomtörténészek szerint „ellustul az ember agya”, ha képregényt olvas, ám vitathatatlan, hogy mára beépült az irodalomkultúrába. Hallhattunk a jelentősebb képregényalkotókról, úgy mint **Gugi Sándor**, **Zórád Ernő**, **Korcsmáros Pál**, **Sebők Imre**. Kitért a képek/illusztrációk és a szöveg kapcsolatára, a képregényklasszikusok fő ismertetőjegyeire; majd részletesen ismertette a különböző célközönség számára készülő mangák stílusjegyeit. Mindezt humorral megspékelve, tökéletes összhangban a közönséggel. Előadását legalább annyira élveztük mi, pedagógusok, könyvtárosok, mint a diákok.

*Első alkalommal 2011. október 17-én hallgathattuk az előadót *Hogyan csábítsuk el a gyerekeket olvasni? A 2000 utáni magyar gyerekkönyvkiadás* címmel. A program a TÁMOP keretein belül, az *Olvasásra születni* projekt részeként valósult meg.

Erősné Suller Ildikó (JAMK Tatabánya)

Karácsonyi szöszmötölő a Megyei Könyvtárban

2011. november 26-án, 13:00 és 16:00 óra között ismét alkotni hívtuk a vállalkozó kedvű gyerekeket és szüleiket. Erre az alkalomra bírtokba vehettük a felnőtt olvasótér legtágasabb részét, így kényelmesen, egyszerre sok embernek helyet adva tevékenykedhettünk. Legnagyobb sikere a karácsonyfa-díszítő asztalunknak volt, ahol két részből álló stiropor fenyőfát rakhattak össze a gyerekek, festhették, majd színes glitter tollal díszíthették – amíg el nem fogyott!

A következő állomáson karácsonyi ültető-kártyát és ajándék-kísérőt, legnagyobb asztalunknál képeslapokat készíthettek olvasóink. Itt igazán elengedhették a fantáziájukat gyerekek, anyukák, és apukák! A képeslap alapok díszítéséhez miniatűr csillagok, szarvasok, hóemberek, díszgömbök mellett csillámló és mintás szalagok, bordúr- és egyéb lyukasztók álltak rendelkezésükre. Mindezek mellett régi képeslapok darabjait is felhasználhatták ünnepi lapjaik megformálásához.

A Mikulást, fenyőfát, csizmát, csomagot, stb. formázó téstákból faliképet rögtönözhetnek – talán ez foglalta le a közönséget legkevésbé. A legtöbb időt az anygalkás asztalnál töltötték el vendégeink, közel 50 anygalka készült el tojástartó-kúp alakra papírgolyó, szalag, angyalhaj, és zsenília drót felhasználásával.

A család kevésbé ügyes kezű tagjai is találtak maguknak elfoglaltságot. Lapozgathatták az erre az alkalomra elkészített, kézműves könyvekből álló kiállításunk egyes darabjait, vagy éppen az Öko-sarokban kávézhattak egy-egy folyóirat mellett.

A 16:00 órára tervezett befejezés, utólag átgondolva szerencsésnek bizonyult. Így a 17:00 órai zárásig a lassabban dolgozók is elkészíthették alkotásaikat, ugyanakkor mi, könyvtárosok, néhány segítőkész anyukával kiegészülve rendbe is tehetjük az olvasóteret.

Kellemes, nyüzsgős délutánunk volt, amely a visszajelzésekből ítélve, az olvasókat sem zavarta.

Erősné Suller Ildikó (JAMK Tatabánya)

Kulturális örökségünk gondozása a Megyei Könyvtárban - lehetőségek és gyakorlat

A József Attila Megyei Könyvtár helyismereti különgyűjteményén belül speciális állományrész képviselet az 1223 dokumentumot számláló *muzeális gyűjtemény*, melynek kezelését és nyilvántartását a 22/2005 (VII. 18.) NKÖM rendelet előírásainak megfelelően végezzük. Helyi szerző, helyi tartalom és/vagy helyi nyomda terméke - ezek a klasszikus szempontok érvényesültek a gyűjteményrész kialakításában is. E különleges dokumentumok, könyvek, metszetek, kézírásos művek, régi és ritka munkák, amelyek tartalmuk és kötődésük alapján az egykori Komárom és Esztergom vármegyére vonatkoznak. Az állomány *feldolgozottsága* katalógus szinten teljes, külön elérhető lesz honlapunkról, majd a MOKKA-R-en keresztül is széles nyilvánosságot kap. Hosszabb távon, természetesen anyagi lehetőségeink függvényében tervezzük digitalizálásukat, és a világhálón való teljes szövegű közzétételüket is.

Egy történelmi hagyományokkal nem rendelkező városban, Tatabányán minden régi dokumentum nagy jelentőséggel bír. Kulturális örökségünk e becses darabjainak megőrzését és olvasóink rendelkezésére bocsátását évtizedek óta kiemelt feladatunknak tekintjük. Ezért is propagáltuk, propagáljuk írott formában, szakmai folyóiratunkban, a *Téka Téma* és utódja, a *KeMLIB* hasábjain. (Legutóbb: *Megújult külsőt kaptak pótolhatatlan értékeink* = *Téka Téma* 2010. 1. sz. 2. l.)

A végleges megőrzés kötelezettségével létrehozott gyűjtemény szerepe, intézmény- és helytörténeti jelentősége kiemelt, túlmutat a megye határain. Ez nem szorul magyarázatra, miként az sem, hogy ezen egyedi dokumentumok restaurálása elsődleges feladat. A döntően silány, viseletes fizikai állapotban lévő művek állagának megővését 1996 óta a **Nemzeti Kulturális Alap Könyvtári Kollégiuma** pályázati lehetőségének függvényében végeztük, végezzük. Eddig jó 10%-uk külseje újult meg, amit nagyon köszönünk a fenti intézménynek és a kivitelező **OSZK Soros Könyvrestaurátor Műhely Kft.**-nek. Reméljük, hogy az átalakuló NKA új keretei között is folytathatjuk közös, értékmentő tevékenységünket. A helyismereti-helytörténeti kutatások szempontjából pótolhatatlan, de rossz fizikai állapotban lévő dokumentumaink megővésában nyújtott felbecsülhetetlen értékű szakmai és anyagi támogatásuk továbbra is elengedhetetlen ahhoz, hogy a legszelesebb körben megismertethessük kincseinket.

Az említett *Téka Téma*-cikkekben röviden utaltam arra, hogy a döntően 1850 előtt keletkezett műveket magában foglaló gyűjteményben megtalálhatók a 19. század második feléből származó *komáromi színlapok*, szám szerint 132 db - a helyi magyar színeszet történetének egyedi, kiemelkedő szellemi értéket képviselő dokumentumai. Erősen savas károsodást szenvedtek a korszak papírjainak sajátossága miatt. Restaurálásuk 150 munkaórával, az említett három intézmény együttműködésével ez évben sikerült. A vidéki társulatok műsorának

színjátéktípusairól és műsoráról, az akkori vándortársulatok működéséről, repertoárjáról új információkat tartalmazó nyomdatermek ezek. Nem a végleges megőrzés szándékával készültek, de véletlenszerűen fennmaradtak. A szerencsére helyreállított színlapokat nemcsak a vonatkozó szűkebb szakirodalmat (*Virág Józsefné: A komáromi magyar színészet története, 1792–1918. Tatabánya, 1981., Tóth László, „... miként hajdan az apostolok”. A komáromi magyar színjátszás története I. A kezdetektől 1945-ig. Dunaszerdahely, 1997.*) forgatók értékelhetik.

Egyetemes szellemi értékeink közé tartozik a szintén komáromi vonatkozású, most restauráltatott mű: *A' Rév-Komáromi Casino' részeseinek névsora betűrenddel, és annak szabályai 1836/ [183]7., Pesten: Beimel J. Betűivel (1836); 34 p.,* ami a reformkori Komárom művelődéséhez és politizálódásához fontos adalékokkal szolgál. Ezzel összefüggésben lásd Horváth Géza: *... a boni s külföldi literatúra termékeiből szellemi élményt szerezni”: a Komáromi Kaszinó és a művelődés (1836-1843): forrásismertetés, 1 t., ill.. -In: A József Attila Megyei Könyvtár évkönyve. - 1994 (1994), p. 67-76.*

E pályázat keretében restaurált további művek:

Young, Edward: *Yung éjtakájai és egyéb munkái. Második darab. - 1. kiad. Győrben: Streibig József betűivel (1787); 508 p., 1 t.*

A komáromi református lelkész, Pézseli József (1750-1792) műfordítása a felvilágosodás korának fontos irodalom- és művelődéstörténeti munkája.

Katona Mihály: *A Föld mathematica leírása: a világ alkotmányával együtt: készítette a felsőbb iskolákbeli tanulók s alsóbb iskolákbeli tanítók és az e félékben gyönyörködők számára. - 1. kiad., Rév-Komáromban: Özgveg Weinmüllerné betűivel (1814); XXXVI, 435 p., 4 t., ill. A szerző (1764-1823) korának nemzetközileg elismert tudósa, búcsi református lelkész színvonalas műve.*

Sztrókay Elek: *Az erődítés tudománya: a szerző arcképével és nyolc kömetszeti táblával. - 1. kiad., Budaán: A Magyar Kir. Egyetem betűivel (1848); 139 p., 8 t., ill. A hadtudományi témában kiadott első ilyen mű, helyi személyiség könyvtárából került közgyűjteményünkbe.*

Az NKA Könyvtári Szakmai Kollégiuma egyedi muzeális dokumentumok restaurálására 674. 100 Ft. támogatást ítélt meg 2012

november 30-áig történő felhasználás keretében könyvtárunknak.

A gyűjtemény propagálásával, élővé tételével kapcsolatos aktualitás, hogy intézményi együttműködés keretében a komáromi Klapka György Múzeum kiállításához a 19. században élt egykori *szekeeresgazda* két kéziratos munkáját kölcsönöztük. Ezek:

Kecskés Lajos: Kecskés Lajos [énekeskönyve], Kecskés Lajos (1843-1866); 159, 63 p.

Egykorú autográf kézirat, több kéz írása. Egyes versek mellett a műfaj és a szerző megjelölése, más-más kézírással.

Kecskés Lajos: Kecskés Lajos [énekeskönyve]. ??? ([? 1810]); [57] p. Autográf kézirat, versek újrakölte.

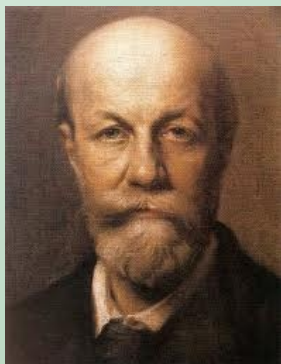
http://www.museum.hu/museum/temporary_hu.php?IDT=10313&ID=477

Jelen sorok írója részt vett *A kulturális örökség védelme 1850 előtti dokumentumok esetében - lehetőségek és feladatok a könyvtárakban* című akkreditált tanfolyamon az OSZK-ban.

Dr. Horváth Géza (J-AMK Tatabánya)

A kertészkedő Jókai, meg a nők helye

Egy lehetőség a könyvtár Jókai-gyűjteményének népszerűsítésére

Komárom a neve napján ünnepelte **Jókai Mórt** a Jókai téren rendezett Móric-napon.

A könyvtárunk ingyenes beiratkozással, könyvtári kiadványokkal, könyvböngészéssel várta az érdeklődőket. Kiállítottuk a Jókai család családfáját, és olvasmányokat adtunk közre. A gyermekkönyvtár Jókai-vetélkedőt, játékokat, kézműves foglalkozást szervezett. Szellemi útravalóul Jókai-idézeteket kaptak a gyerekek, és persze a kísérő felnőttek is.

A téren előadások folytak: utcaszínház, gyerekeknek a *Szaffi* című színdarab,

este pedig részletek hangzottak el *Az arany ember* musicalből. Más sátrakban gyümölcskóstolót, könyvvásárt tartottak. Ezen a napon közel háromszázan keresték fel a térre kihelyezett könyvtári sátrakat!

Mikor híre ment a rendezvénynek, többen kérdezték tőlem, hogy miért Móric, és nem Mór? Mert őt Jókay Móric néven jegyezték be 1825. február 20-án (kétnapos korában) a komáromi református egyház keresztelei anyakönyvébe. A szülők Lajuskát szerettek volna, de a komaasszonyok tiltakoztak, hogy „megholt gyermek nevére” nem kereszteltetnek. (Előző években két Lajuskát is eltemettek Jókayék.) Így a gyermek neve Móric lett.

Hogyan lett ebből Mór? Egy anekdota szerint **Tóth Lőrinc** küldött neki egy levelet „*Jókay Mór úrnak*” címezve, melyen Jókai kezdetben bosszankodott, de aztán frappánsan „*Tóth Lőr úrnak*” címezte válaszeleleit. Később az irodalmi életben a Jókay Mór nevet használta. 1848. március 15. után nevében az y-t i-re cserélte, ezután írásai már Jókai Mór néven jelentek meg. (A Jókay-család többi tagja megtartotta az eredeti névalakot.)

Az író a családjá Móricnak hívta, unokahúgai - **Váli Mari, Jókay Jolán** – is így emlegetik visszaemlékezéseikben. A Móric névnap többször is szerepel a naptárban, Jókai *szeptember 22-én* tartotta.

Könyvtárunk Jókai Mór neve napján **Fábi Anna** irodalomtörténész hívta meg, aki *Privát Jókai* című előadásában saját olvasmányélményeiről, majd az író családi életéről, kertészkedéséről, gyűjteményeiről, természettudományos ismereteiről beszélt.

Jókai magánélete maga egy „regény”, bőven ad lehetőséget „pletykálkodásra”. Sokat gondolkodtam, hogy mi lenne az a hangulatában a névnaphoz kapcsolódó, de a nagyközönség számára is érdekes anyag az íróról. Addig kerestem a gyűjteményünkben, míg rátaláltam a Jókai kertészeti ismereteit, módszereit és hozzáértését kifejtő **Moesz Gusztáv** cikkeire, melyet a Móric-nap alkalmából kis füzetben adtuk közre.

A svábhegyi villa és a kert a Jókai-Laborfalvi-család nyári tartózkodási helye volt. Jókai a svábhegyi telek sziklás, bozótos talaján néhány év alatt „paradicsomi kertet” alakított ki. Tapasztalatait *Kertgazdasági jegyzetek* címmel foglalta össze, és jelentette meg 1896-ban. Erről írt a budapesti **Magyar Nemzeti Múzeum Növénytárának** egykori igazgatója, **Moesz Gusztáv**: *A kertészkedő Jókai* címmel, melyet a *Komáromi Lapok* közölt 1930-ban.

Moesz így értékelte Jókai kertészeti cikkei: „*Mikor ezeket írta, elsősorban kertész akart lenni, de elmaradhatatlanul kedves humora itt sem hagyta cserben s ezért kertészeti cikkei sem száraz, tudományos értekezések, hanem kedves, vonzó olvasmányok, amelyekhez hasonlókát aligha tud más nemzet irodalma felmutatni.*” Jókai nagyon büszke volt a kertészkedésére: „*A költészet is lebet, hogy kiálszjik egyszer. Lebet, hogy el fognak felejteni mint költőt, de az én szép fáim minden évben ki fognak zöldülni újra s birdetni fogják, hogy kertész voltam.*” Mikor az 1896. évi országos kiállításon két szép körtéfafajtáját bemutatta, ezt felelte a királynak: „*kertész vagyok, felség és ez a büszkeségem. Tizennégy éve kertészkedem a Svábhegyen.*”

A svábhegyi „paradicsomi kert” nagy eseménye volt a szüret. **Mikszáth Kálmán**, aki maga is jól ismerte Jókait, így írja le az egyik szüret ételkínálatait:

„*Ismeretek ezek a szüretetek, öreg újságírók csacsogásai nyomán. A bográcsban főtt pompás birkapörköltetek, amelyeknek a majoros, Füri János a mesterük, a nyárson sült csirkék, melyek lassú tűzön lassan pirulnak, sülnék s ezalatt maga a gazda folytonosan szalonmadarabokat forgat fölöttük, hogy a rájuk csöpögő zsírt föligya a csirketést. Míg ezek kiűn a szabad tűzön sülnék, ott bent a konyhában bablevés fő disznókörmével, egy fazékban töltött káposzta rotyog, pőfög, orjával, dagadóval, a kemencében pedig a finom túrós, kapros lepény süi, Jókai kedvenc ételeinek, melyek mind halálosak, a legkedvesebbike.*”

(Mikszáth Kálmán: Jókai Mór élete és kora – részlet)

Laborfalvi és Jókai házassága 38 évig tartott. A feleség a népszerű író szerető törődéssel vette körül. Természetesen voltak kisebb-nagyobb súrlódások, anyagi gondok, de Róza kitűnő háziasszonyását senki sem vitathatja. A „nagyasszonyon” kívül kisasszonyok is laktak a házban: Laborfalvi házasságon kívül született leánya, a **II. Róza**, aztán Váli Mari és Jókay Jolán, Jókai unokahúgai. A kisasszonyok nemcsak kézimunkáztak, festegettek és zongoráztak, bizony forgolódtak a konyha körül is! Visszaemlékezéseikben mindegyik részletesen lejegyezi Móric bácsi kedvenc ételeit, Róza néni háztartását.

A Jókai életrajzok közül a számomra legkedvesebb Jókay Jolán

visszaemlékezése. Jolán a komáromi nagymama halálától (1856) a férjhezmeneteléig (1871) a Jókai házaspárnál lakott. Rajongó szeretettel ír nagybátyjáról és feleségéről. Ez a rajongás egy kicsit elfogulttá teszi, de beszámolója mindenképpen hiteles:

„...a jó pörkölt szalonna, azt Móric bácsi nagyon szerette kávé után. Meg a malaczkörmöt, babba főzve, a babfőzelék volt a kedves étele, úgy nevezte: «görög-olvasó angyalbakeancsal (melyet a «Kőszívű ember fiai»-ban külön megénekelt), de jól is készítette azt Róza néni! Különösen szerette az apró fehérgömbölyű babot, annak bártyaforma béja van, olyan omlós, mint a gesztenye, így is neveztük: Jókay-bab, mert a magja még nagyanyám kertjéből származik. Móric bácsi nem szerette a francia konyhát, csak a magyar ételeket, de oly jól főzni, mint Róza néni főzött, csak nagyanyám házánál tudtak még. Mily gondtal készítette Móric bácsi kedvelt ételeit! A paprikás halászevest, a balatoni fogast, meg a gardát (nyársra húzva), a turósbélest!”

(Hegedűs Sándorné Jókay Jolán: *Jókai és Laborfalvi Róza*)

Jókai érezte, és nagyra értékelte az asszonyi gondoskodást: Kedvenc ételeit beleszótta regényeibe, elbeszéléseibe:

„Az a drága jó bablevés disznókörömmel, meg a gulyásbús kemény csipedettel, a hajdúkáposzta füstölt oldalassal, kolbásszal, a lencse disznófülével, farkával, meg az a fordított kása báránybússal, a jurtúrós puliszka, aztán a fokbagymával tűzködött belpecsénye, az excellens malacpörkölt zöldpaprikával, a nyáron sült liba pörös öntött salátával; hát még az életbösszítő paprikás halászlé s a leírhatlan tepertyűs, kapros túrós csusza! Ha én tirátok visszagondolok! Közbe meg utána egy hét pobár (nem 2, hanem 7) svábbegyi karcos, parádával! Nem tudják a nagyurak, hogy mi az?” (A mi lengyelünk, Harmadik szakasz - 5. A festett képek (részlet))

Laborfalvi Róza nemcsak a nagy színésznő, hanem a leggondoskodóbb feleség is:

„És aztán, ami a boldog házasságnak a fundamentuma: a konyha! Ebben az én feleségem felülmúlhatatlan. Mindig azt kereste, hogy mik a kedvenc ételeim; azoknak a készítményét maga tanította be a szakácsnénak. Te bizonyosan tudod appreciálni, hogy mi az. Az a rizskása leves lúdaprólékkal, az a bablevés disznókörömmel, azok a tödötáskás levesek, gulyáslevesek; aztán azok a pörkölt malacok tarbonyával, zöldpaprikával; azok a kolozsvári töltött káposzták, azok a tárkonyos bárányok; azok a spékelt vesepecsenyék, a vadak mindenféle nemei, meg azok a drága dorongos fánkok, farsangi fánkok, barátfülek; böjtös napokon a

rákelevések, halászelek, töltött csigák, írósvajas túrós csuszák. Aztán, amit csak a föld megterem ritkaságképpen, az a csemege mind oda lett bordva az én asztalomra: az erdélyi baraboly, a lengyelországi rizikegomba, spárga az esztendő minden szakaszában, végre a gyümölcsök, befőttek és liktáriumok sokasága. Feketekávé pedig úgy nem tud a világon senki főzni, mint az én feleségem.”

(De kár megvénülni! Palma-részlet)

Jókai leírásai alapján közölhetnénk a Jókai-bableves hiteles receptjét, vagy akár étlapot állíthatnánk össze, de találtam egy ennél érdekesebb Jókai művet, mely a kertészetről szóló kiadvány mellé illik.

Ezt az írását Jókai többször átdolgozott formában a *Nők a tűzhely mellett* címmel jelentette meg. Cikkében Jókai a tőle megszokott humoros hangnemben ír más népek konyhájáról, és kiemeli a magyar családi tűzhelyek mellett álló lányok, asszonyok „nemzet megtartó” szerepét. Mondanivalója ma is érvényes! Az írás elejétől végéig érdekes, humoros, és bölcsessége máig ható:

„Miért házassodnak a férfiak? Tán a mézes betek gyönyöreire? Bizony nem! Hanem az otthonért.

Ez az „otthon” az alapja minden társadalomnak.

A mely nép nem tudja megbecsülni ezt a szót „otthon”, az nem tudja megbecsülni ezt a szót: „baza”.

Ennek az otthonnak neveljék az anyák leányaikat!

...

A szerelem oltárán elhamvadnak a lángok, de a tűzhely vonzereje örökké tart.”

(Jókai Mór: *Nők a tűzhely mellett*)

A Móric-nap kiváló alkalom volt a könyvtár és a Jókai-gyűjtemény népszerűsítésére.

A **Koger Tamás** által alapított, és **Hegedűs Béla** munkájával feldolgozott komáromi Jókai-gyűjtemény napjainkra már a többszörösére növekedett. Ez az állomány nem üveges szekrényekben álló díszes könyvek sorozata, élő gyűjtemény, mely folyamatosan gyarapodik, és szinte kiapadhatatlan forrása az újabb és újabb kutatásoknak.

Moesz Gusztáv: *A kertészkedő Jókai*, és Jókai Mór: *Nők a tűzhely mellett* c. írása korlátozott példányban még kapható a könyvtárban.

György Károlyné Rabi Lenke (*Jókai Mór Városi Könyvtár, Komárom*)

Beszámoló az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezetének taggyűléséről

2011. október 3-án a József Attila Megyei Könyvtárban dr. Voit Pál könyvtárigazgató megnyitotta az idei könyvtári hetet. A színvonalas délelőtti program után sajnos megcsappant a kollégák száma. Hiába volt tradíció sok éven át, hogy a megnyitó napján az egyesület megyei szervezete taggyűlést tart, mindenki a saját TÁMOP pályázata és egyéb vállalásai miatt igyekezett haza. Még a „házigazdák” közül is csak néhányan vettek részt a tanácskozáson, ahol még az üléshely is kérdésessé vált a délutáni folytatásra készülődő gyermekkönyvtár előkészületei miatt. Így állhatott elő az a helyzet - amire tán nem is volt még példa -, hogy határozatképtelenné vált a taggyűlés.

A meghívó szerint fél órával később összehívott tanácskozást a szervezet elnöke, **Kristófné Szabó Szerafina** nyitotta meg. A napirend szerint haladva először **Kissné Anda Klára** az **MKE tagszervezetei önállóságának problémáiról** tájékoztatót, ami miatt a megyei szervezetnek is el kellett készítenie az **SZMSZ**-ét. Az MKE Ellenőrző Bizottságának elnöke, dr. Horváth Sándor Domonkos szeptember végén megtette módosító javaslatait, melyek ismertetésre kerültek. Így az immár véglegesített SZMSZ elfogadható lenne, de ehhez feltétel a tagság kétharmados többsége. A bevezetőben említett okok miatt szavazásra bocsátása sajnos meghiúsult.

Következő napirendi pontként **Kissné Anda Klára** a **tatabányai Civil Nap** eseményeiről számolt be, amelyre a szervezet már harmadszor települt ki. Most először nyugtázhattuk pozitívan az eredményét. A frekvenciát helyen felállított stand, a sok résztvevő még anyagi támogatást is hozott a szervezetnek.

A **gazdasági helyzetet** tekintve százezer forintos takarékszelvényt kötöttünk le, amelynek negyedévi kamataiból a folyószámla-vezetés költségei lesznek csökkenthetők. A lekötött összegben felül kb. 110-120 ezer forintból kell kigazdálkodni a már meghirdetett esztergomi kirándulás költségeit, testületi tagjaink támogatását és egy lehetséges agostyáni programot, számolva a még fennálló számlaköltséggel és esetleges útiköltséggel.

Testületi tagjaink támogatása még nincs erre az évre lefixálva. A márciusi taggyűlésen nem kaptunk egyértelmű megerősítést arra, hogy tagdíjuk felével megelégednének, az igényeket a titkár hamarosan bekéri. A szervezet év **végéig sorra kerülő programjairól és rendezvényeiről** szintén tájékoztatót a titkár. Elsőként az **egyesületi színházbérlet** soron következő előadására (október 15., *Légy jó mindhaláláig* című musical) hívta fel a figyelmet, valamint a színházbérlet mellett igénybe vehető kuponfüzetre, amellyel wellness-, fürdő-, éttermi és előfizetési kedvezmény vehető igénybe.

Az őszi **esztergomi kirándulással** kapcsolatban szavaztak a jelenlévők arról, hogy a dorogi kollégák javaslatára a Csülök csárdában ebédeljünk-

e, a Keresztény Múzeumban az állandó vagy az időszakos kiállítást nézzünk-e meg, az előző esetében kérjünk-e csoportvezetést, kérjük-e a Keresztény Múzeum szakkönyvtárának bemutatását is. A jelenlévők egyhangúlag szavaztak az időszakos kiállítás és a múzeumi könyvtárlátogatás mellett, támogatták a csárda ötletét. A kirándulás körülbelül hatvanezer forintos költségének kétharmadát szeretné a szervezet támogatásként visszakapni a résztvevőktől. (Eddig mindig ráfizetések voltak az utak.)

Ezt követően az ez évi munkatervben megfogalmazott **agostyáni könyvtárlátogatásról** esett szó. Kardos András megkeresésünkre nem mondott nemet, de tartós angliai tartózkodása miatt nem tudott előadást vállalni. Paszternák Ádám neve is felmerült, de Miskolcra nem könnyű ideutaznia. Témaként érkezett javaslat a változó államigazgatási rendszerrel kapcsolatos tájékoztatásra, de ezt a jelenlévők még korainak találták. Volt ötlet szakmai előadás helyett az arborétum megtekintésére, de már nem számíthatunk kiránduló időre. A szervezés alatt álló programjaink fényében végül az agostyánt jövőre használtotta a tagság. Szilassi Andrea tájékoztatót a tatabányai Városi Könyvtárban szerveződő **webszerkesztő workshop** **következő, októberi programjáról**. Azok hozzájárulásai, akik nem szervezeti tagként vesznek részt a workshopokon, kitermelik a rendezvény költségeit.

Az előzmények után a jelenlévők jóváhagyták, hogy a folyamatban lévőkn kívül 2011-ben már nem szervezünk több programot.

Tájékoztatás hangzott el a Kormány 132/2011.(VII.18.) számú rendeletéről, amelynek értelmében a **múzeumok ingyenes látogatására jogosító belépőink** 2011. december 31-éig maradnak érvényben, jövő évtől pedig az érvényes matricával ellátott MKE tagkártyával vehetjük igénybe kedvezményünket. Az eddigi tagdíjfizetési határidők és a matricákhoz való hozzájutás gyakorlata indokolja a tagdíjak korábbi beszedését. A szeptember 28-ai tanácsülésen elhangzott javaslatként november 30. merült fel **új határidőként**.

Kissné Anda Klára ezek után tájékoztatót a **szeptember 28-ai tanácsülésen elhangzott**, a tagságot közvetlenül is érintő kérdésekről. Elsőként került napirendre a **tagdíjreform**. Az MKE-nek sajnos sok pénze fekszik az eladatlan jubileumi évkönyvekben, többszázézer hiányt görget maga előtt, a megváltozott pályázati rendszerben már nehezen tudja a működési költségeit is finanszírozni. Az INKA alapítvány befogadásával bővülnek most a lehetőségei, de anyagi helyzetén kétségkívül a magasabb - és tegyük hozzá, hogy nagyon sok éve nem változtatott - tagdíjak emelése is javítana. A taggyűlésen résztvevők szinte egyhangúan elleneztek a tagdíjreformot, a hasznát a kilépő taglétszám megkérdőjelezte. A **testületi tagok befizetéseit** egyrészt az intézményi költségvetés szigorítása, a kifizetések engedélyeztetése, másrészt a megtérülés megfogalmazásának hiánya teszi bizonytalanná.

A jövőben mindent meg kell tenni a **fiatalok egyesületi tagságáért**. A

jelenlegi tagok kiöregedőben vannak, nincs utánpótlás. Az egyesület léte - és így a szakmai képviselet is egyben - a tét. Ki kell találni a hívószavakat, az elnökségnek központilag kell kampányt indítania, ami mellé fell sorakoznunk, segítenünk.

Elhangzott, hogy az ingyenes múzeumi belépő most lehet újabb érv a **tagság mellett**, de passzív tagok nem viszik előbbre a könyvtárügyet. Ha megnézzük saját házunk táját, bizony vannak települések, még városi könyvtárak is megynkben, ahonnan egyetlen tagunk sincs. Nyitnunk kell feljűk!

Az **egyekek** között került napirendre, hogy az MKE javaslatot vár a Fűzéki István és a Bibliotéka Emlékérem jelöltjének felterjesztéséhez. A KTE-nek is van saját díja, ahová jelölhet minden szervezet.

A titkár kérte a határidők betartását, miközben aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy nagy az érdektelenség a tagság részéről, a tájékoztató e-mailekre kevés visszajelzés érkezik.

Az októberi taggyűlés jegyzőkönyve a szervezet honlapján (www.mkekemsh.hu) kerül közzétételre.

Kissné Anda Klára MKE KEMSH (Tatabánya)

Kirándulás Esztergomba

Az MKE megyei szervezetének évekkel ezelőtti próbálkozása éledt újjá, amikor a tagság jóváhagyta év elején: nem kell az ország túlsó végébe kirándulni, a megyében is vannak figyelemre érdemes könyvtárak és társintézmények. Az idei év egy esztergomi tapasztalatcsere-látogatást tartogatott a tagoknak, illetve a kollégáknak és az érdeklődőknek. Október 17-én huszonötven kezdtek meg szakmai programunkat a **Szent Adalbert Központban**. A **Főkáptalani Levéltár, Prímási Uradalmi Levéltár**, térkép- és tervrajzgyűjtemény kutatószobájában **dr. Hegedűs András**, a levéltár igazgatója ismertette a hányatott sorsú intézmény történetét, amely ma is Magyarország legnagyobb egyházi levéltára. Középkori iratanyagát tekintve csak az Országos Levéltár előzi meg. Legrégibb eredeti oklevele 1138-ból származik. Jelentőségét alátámasztja, hogy az Esztergomi Főegyházmegyéhez 1778-ig a Dunától északra és a Morvától keletre hatalmas terület tartozott, 1919-ig Európa legnagyobb egyházmegyéje volt, ennél fogva gazdag egyháztörténeti, helytörténeti és gazdasági iratanyaggal rendelkezik. Az egyes érsekségek (Batthyány József, Kopácsy József, Simor János stb.) alatt keletkezett dokumentáció prímási magánlevéltárakkal egészül ki. A magyar történeti kutatás számára felbecsülhetetlen jelentőséggel bír továbbá, hogy a prímási levéltár székhelye 1820-ig Pozsony volt, ahol – mint tudjuk – a királykoronázások és országgyűlések zajlottak. Az Esztergomba költöztetett levéltár egy része, a Főkáptalani Levéltár a Bazilika sekrestyéje felett található

Hegedűs András mesélt a gyűjtemény feldolgozásának nehézségeiről, amely során sok érdekességgel találkozunk: egyes iratok az egykori kódexek lapjaiba kötve külön csemegét kínáltak. A folyosón elhelyezett tárlókban többek között **Mátyás király oklevele**, az **Aranybullát** záró arany viaszpecsét és több,

levéltárakban használatos tároló eszköz van kiállítva. A tervek szerint ez utóbbiakat, a pozsonyi levéltárból származó berendezéseket és használati tárgyakat szeretnék önálló kiállítás formájában is a nagyközönség elé tárni.

A Szent Adalbert Központban – programon kívül, de nagy örömrűkre – házigazdánk az **Esztergomi Hittudományi Főiskola Könyvtárába** is beinvitálta a társaságot. **Szalai Katalin** könyvtárvezető történeti visszatekintését hallgatva gyönyörködünk a galériás, eredeti elemek felhasználásával és motívumokkal díszített, mintegy nyolcvanezer dokumentumot őrző könyvtárban. A tridenti zsinat határozata alapján (Nagyszombatban) 1566-ban alapított, Szent Istvánról elnevezett szeminárium megalapításával egyidejűnek tekintik a könyvtáralapítást. Így az a Hittudományi Főiskolával együtt az eredeti intézmény jogutódja. Jelenlegi helyén – az épület felújítása után – 2006 szeptemberében adtak át. Jellemzően a teológia, filozófia, vallás, történelem és a segédtudományok tárgyköréből gyűjt, a magyar vallás

német és latin nyelven.

Körülbelűl hatezer darabos külföldgyűjteménye ősnymtatványokból, régi könyvek-ből áll.

A levéltárnak és főiskolának onthot adó épület egyben konferenciaközpontként működik vendégszobákkal, több előadó- és díszteremmel. Mielőtt elkészöntünk, lehetőséget kaptunk bepílantani a legszebbikbe, a kiváló akusztikájú **Szent Vencel** terembe.

A program a **Főszékesegyházi Könyvtárban** folytatódott. A nem hétköznapi, freskókkal díszített lépcsőházban **dr. Czékli Béla** könyvtárvezető fogadta a

csoportot. A **Bibliotheca** története a káptalan és érsekség történetével szoros összefűggésben a 11. századig nyűlik vissza. Gyűjteményét az egyház intézményi tevékenységeinek ellátásához, a liturgikus cselekményekhez és a káptalani iskola működéséhez, a tanításhoz szükséges könyvek határozták meg az évszázadok során. Állománya ajándékozással és kéziratmásolás útján gyarapodott. A könyvtár jelenlegi épülete 1853-ban készűlt el. Ekkor az 1820-ban alapított káptalani, az 1821-ben hazaszállított pozsonyi érseki, valamint az 1853-ban Esztergomba szállított nagyszombati káptalani könyvtár kapott benne elhelyezést. A hagyatékokat is befogadó Bibliotheca rég kinőtte a helyét. Kéziratok, kódexek, ősnymtatványok, 16–17. századi könyvek, aprósnymtatványok, prospektusok, metszetgyűjtemény lelhetők fel falai között. Láthattuk például a *Bakócz-graduale-t* (*Graduale Strigoniense*), érdekessége, hogy a második kötetének illusztrációi befejezetlenek maradtak. Említhető még a *Biblia pauperum* vagy *Szegények Bibliája*, mely az egyetlen fellelhető táblanymota a műnek Magyarországon. Ebéd után sajnos a dorogi kollégák búcsút mondtak, pedig a **Keresztény**

Múzeum sem kínált kevesebb érdekességet a délelőtti látottaknál. A **Herendi Porcelánmanufaktúra** gyűjteményéből kiállított darabok, a gamszentbenedeki Úrkoporsó, a késő gótikus magyar festészet remekei közül M.S. mester táblaképei, a németalföldi és olasz festmények vagy például a szárnyas oltárok pazar látványt nyújtottak az épületfelújítás miatt jelenleg rendezetlen körülmények között is.

Ettől függetlenül sajnálatos, hogy ez a gazdag és gyönyörű tárlat nincs kellően kihasználva múzeumpedagógiai célokra, és csak esetleges az iskolai csoportok érdeklődése.

Megnéztük a Múzeum szakkönyvtárát is. Mindössze egyetlen szobányi helyiségbe tudunk bepillantani, ez azonban nem a teljes állományt jelentette. Gyűjteményük nem nyilvános, elsősorban a kutatók számára hozzáférhető. Természetszerűleg művészettörténeti jellegű, a múzeum anyagára vonatkozó kiadványokat gyűjt.

Állományuk digitalizálása folyamatban van. Az itt alkalmazottak is kevesen vannak a múzeumi és könyvtári feladatok elvégzéséhez. Az igen tartalmasra sikeredett programot mindenki belátása szerint folytatta egyéni vagy kiscsoportos formában, Esztergomban vagy a túldoldalon, Párkányban.

Mindenesetre az beigazolódott, hogy még a „szomszéd” városban is van mit megnézni. Ezzel ajánlom mindenki figyelmébe – még e rovatban – a szervezésben részt vállaló **Gyüszí László** (Városi Könyvtár, Tatabánya) esztergomi „kedvcsinálóját”, melyet a szakmai nap elé tartogattunk.

Kissné Anda Klára MKE KEMSZ (Tatabánya)

Források:

<http://www.szentadalbert.hu/>

<http://www.primarch.hu/>

<http://www.eke.hu/index.php/gyjtemenyek/katolikus-egyhas/egyetemi-es-fiskolai-koenyvtarak/97-esztergomi-hittudomanyi-fiskola-koenyvtara>

<http://www.bibliothecaesztergom.hu/>

<http://www.keresztenymuzeum.hu/collections.php?mode=work&wid=14&page=&search=%FArkopors%F3>

Esztergom

A 2011. október 17-ei kirándulás, szakmai nap „bevezetőjének” szántam ezt a kis írást, melyet talán a buszon kellett volna elmondanom. Erre nem került sor, ezért ezt a nem szokványos útikalauzt most írásban adom közre azoknak, akik részt vettek, azoknak, akik nem, azoknak, akik a jövőben szeretnének részt venni az ilyen vagy hasonló szakmai napokon, kirándulásokon.

Mint tudjuk, az **MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezete**

nyitott minden jóra, igyekszik a könyvtárosok szakmai érdekeit védeni, képviselni és épülésükre olyan programokat szervezni, amelyeken más kollégákat, intézményeket ismerhetnek meg.

Ha mindez egy jó hangulatú, laza napon történik – még inkább érdemes MKE tagnak lenni! A kötetlen beszélgetések, találkozások alkalmával sokkal több információ áramlik örömeiről, bánatokról, sikerekről és problémákról.

Mint mondtam, azaz írásm, nem szokványos útikalauz alapján szeretnék/szerettem volna Esztergomról beszélni. Könyvtárosok vagyunk, mindenki egy perc alatt megtalálja, leveszi a polcra és elolvassa azt, ami őt érdekli. Ezúttal egy kicsit más megközelítésben, inkább a régi könyvek stílusát, hangulatát idézve szeretném átadni az alábbi ismereteket, gondolatokat.

Kezdjük az elején. Elsőként egy négysorosral:

*„Esztergom vármegyét a Duna basítja,
Melly hegyes batárát igen megszorítja.
Esztergom városát Párkánynál újítja,
Bátorkeszi, Bajna számát szaporítja.”*

E kis versikének egy igen fontos érdekessége, hogy a megyét úgy mutatja be, mint Dunán inneni vármegyét.

Mint tudjuk a „Dunán túl” és a „Dunán inneni” elnevezést a Pozsonyhoz való viszony határozza meg. Azóta, hogy magyar fővárossá lett egy időre... az elnevezés megmaradt mindmáig... Területileg a történelmi Esztergom, de még Komárom vármegyének is nagyobb része a Duna északi oldalán, a bal parton helyezkedett el.

Honnan ered a város neve? Nos, mint oly sok minden hazánk történetének hajnalán, ez bizonytalan, illetve túlságosan is sokféle elmélet létezik. Az egyik leghíhettebb, legvalószínűbb, hogy a királyi udvar mellett szolgálatot teljesítő bolgár bőrpáncél-készítők *estrigen* (bolgár–török) elnevezéséből származik. Az útikönyvek megemlítik a német *Gran* vagy éppen a latin *Strigonium* nevét is a városnak. Királyi város, amely négy részre oszlik: királyi város, víziváros, Szent György és Szent Tamás külvárosok.

Említést érdemel a vár, egy, a Duna partjára dülő hegy ormán. Ez a régi időkben nagy erősség, fejedelmek, érsekek, török basák lakhelye volt...

1822-ben kezdte el építtetni Rudnay Sándor a székesegyházat, amely ha felépül, csatlakozhat az első templom leendő hazánkhoz... (később még említésre kerül. – Gy. L.)

Szent Tamás mezőváros, mely hajdan a helybéli prépostság, mostan pedig a káptalan birtoka... van itt egy zsinagóga, jól dotált kórház, keserű forrás és egy negyven lépésnyi széles tó...

Szent György mezőváros a vártól keletre, a Duna-parton húzódik el... hajdan gazdag prépostsággal és káptallal bírt...

De legnevezetesebbé teszi Esztergomot az, miszerint székhelye az esztergomi érseknek, ki primása, így első és fő papja hazánkhoz... Az esztergomi érsekséget Szent István alapította 1001-ben, s az érseket főpapi személynek nevezte ki... Ugyancsak az esztergomi érsekek hajdankorban fő és titkos kancellárjai, sőt több ízben helytartói voltak királyainknak... III. Károly idejétől fogva pedig hercegi címet viselnek... (az utolsó hercegprimás Mindszenty József volt – Gy. L.)

Esztergom eredetét, viszonyait sűrű homály fedi, s csak annyit tudunk, hogy hazánk első szakaszában Pannóniának legszebb,

Rogierus és Bonfini gazdag szentegyházakkal, fényes csarnokokkal ékeskedő, nagy kereskedést folytató városnak rajzolják, melyben a francia, olasz, németajkú jövevények egész utcákat képeznek... Dicső virágzását legelőbb a tatárok tiporták le 1241-ben, amikor a házakat felgyújtották és a váron kívül mindent elpusztítottak... IV. Béla király igyekezett helyreállítani a várost, de régi fényébe soha nem hozhatta... Királyaink előbb Visegrádot, majd Budát választották lakhelyül...

1543-ban a török foglalta el a várost, s ezáltal számtalan véres ostromokat, pusztításokat, öldökléseket szenvedvén, miután az érsek és a káptalan is odahagyá... egészen elaljasodott, s oda lett...

A török kiűzésével újra kezdett éledni..., s 1708-ban királyi városi rangra jutva, továbbá 1820-ban az érseket Pozsonyból, a káptalant pedig Nagyszombatból visszanyervén... ezentúl, ha nem is régi fényét, legfeljebb polgári gyarapodását alaposan remélheti...

Fentebb már említésre került a székesegyház építése, melyet boldogult Rudnay primás kezdett építtetni, s amelyet herceg Kopácsy József primás folytatott...

Nézésre méltó a Székesegyházban a Bakacs (sic!) kápolnája, Ambrus primás emléke, a főoltárkép és a templom alatti roppant nagy magas papi sírbolt, melyben az elhalt primások és kanonokok koporsói vannak...

1852-ben Ferenc József első magyarországi körútja során Esztergomba is ellátogatott. (És hogy a Liszt-emlékévben ne maradjunk megemlékezés nélkül, említsük meg a következő eseményt a császár és király látogatásával kapcsolatban:) 1856. augusztus 31-én jelen volt a Főszékesegyház felszentelésén, ahol az ez alkalomra komponált *Esztergomi Misé*-t maga Liszt Ferenc vezényelte.

Esztergom 1876-ban elveszítette törvényhatósági jogát (tizenötezer fő alá esett a lakók száma). 1895-ben egyesítették a három mezővárost. Nagy kiterjedésű földterületeket adtak bérbe a hadseregnek és ettől kezdve... katonaváros lett. A főúton végig laktanyák épültek.

1921-ben itt indult meg az ország második, a Dunántúl első népfőiskolája.

1923-ban egyesítették a két csonka vármegyét. Az Osváth-féle monográfiából tudjuk: ideiglenesen...

Lehetne még sok-sok érdekességet említeni a városról, a vármegyéről, a megyéről, de talán kedvescsinálónak, bevezetőnek ennyi is elég.

Az egyházi gyűjteményekkel szakavatott vezetők ismertettek meg bennünket. Köszönet a szervezőknek, a lebonyolítóknak és esztergomi barátainknak!

Ifj. Gyűszj László (Tatabánya Városi Könyvtár)

p. s. Források: Fényes Elek, valamint a *Hármas Kistükör*...

Webszerkesztő workshop

Az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezetének szervezésében 2011. november 14-én ismét megrendezésre került – idén utolsó alkalommal – honlapszerkesztő workshopunk. Ezúttal megyén kívülről is érkeztek előadók, érdeklődők.

Elsőként **Béres Tamás**, a szegedi székhelyű **Monguz Kft.** alkalmazottja tartott bemutatót az általuk használt LIFERAY portálfejlesztő programról. A nyílt forráskódú, Java alapú, Web 2.0 alkalmazásokat is (pl. WIKI, blog, RSS, mail, galéria) magában foglaló szoftver segítségével viszonylag

egyszerűen lehet személyre szabott felhasználói oldalakat létrehozni (akár huszonkét nyelven). A program további előnye, hogy szinte bármilyen szerveren működtethető, összekapcsolható különféle adatbázisokkal és on-line szerkeszthető. A folyamatos fejlesztések és a rendszeresen megjelenő kiegészítések teszik alkalmassá honlapok tervezésére és hosszú távú működtetésre.

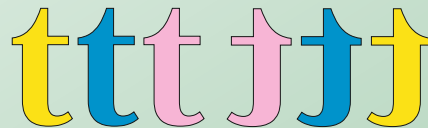
A második előadó **Török Csaba**, a **József Attila Megyei Könyvtár** (Tatabánya) rendszergazdája volt, aki bepillantást nyújtott a szerver oldali programozásba, azon belül is a PHP rejtelmibe. Megtudhattuk, hogyan készül és mire is jó ez a számítógépes script nyelv?

Harmadikként a tatai **Móricz Zsigmond Városi Könyvtár** „visszatérő” előadója, **Kotrotsits Ferencné** (Hajnalka) osztotta meg a hallgatósággal képszerkesztési tapasztalatait, majd példákkal illusztrálva ismertetett egy ingyenes, könnyen kezelhető programot, a PHOTOSCAPE-et. A szoftver alkalmas fényképek darabolására és keretbe rendezésére, sablonok és egyéni igények alapján történő képszerkesztésre (pl. szövegek, logók, keretek beszúrása), valamint mozaikképek és Flash animációk készítésére.

A workshop lezárásaként **Szilassi Andrea** (Városi Könyvtár, Tatabánya) beszélt arról, hogy milyen kritériumoknak kell megfelelnie egy weblapnak ahhoz, hogy kereshetőség szempontjából optimális legyen. Fontos, hogy lássuk el honlapunkat többek között webhelytérképpel, könyvjelzővel, tartalomjegyzékkel és metaadatokkal. Ez utóbbihoz kapcsolódva esett néhány szó az elektronikus források leíró adatainak egységesítése céljából létrejött Dublin Core-ről és annak magyarországi felhasználási területeiről (pl. MEK, NDA).

Fábián Ildikó (JAMK Tatabánya)

A kisbéri kistérség könyvtárai a statisztikai adatok tükrében

A kisbéri Wass Albert Művelődési Központ és Városi Könyvtár a vonzáskörzetéhez tartozó települési könyvtárakkal már a kistérségi mozgókönyvtári ellátás kiépítése előtt is aktív szakmai kapcsolatot ápol: 1982-től hét letéti könyvtárat és egy fiókkönyvtárat látott el egészen 2005-ig.

A Kisbéri Többcélú Kistérségi Társulás 2006. január 19-én döntött arról, hogy megköti a mozgókönyvtári feladatok ellátásáról szóló megállapodást a kisbéri városi könyvtárral. A megállapodást a 16 térségi önkormányzat közül ekkor még csak 11 írta alá, de ma már mind a 16 községi könyvtár részesévé vált a könyvtárellátási rendszernek.*

E könyvtárak a következők:

1. Községi Könyvtár Ácsteszer
2. Községi Könyvtár Aka
3. Ászár Községi Könyvtár
4. Bakonybánk Községi Könyvtár
5. Községi Könyvtár Bakonysárkány
6. Községi Könyvtár Bakonyszombathely
7. Községi Könyvtár Bársonyos
8. Községi Könyvtár Császár
9. Községi Könyvtár Csátka
10. Községi Könyvtár Csép
11. Községi Könyvtár Ete
12. Kerékteleki Községi Könyvtár
13. Községi Könyvtár Réde
14. Községi Könyvtár Súr
15. Községi Könyvtár Tárkány
16. Községi Könyvtár Vérteskethely

E 16 településen a 2009-es KSH-adatok szerint 14.894 fős lakosság vehette igénybe a könyvtárak szolgáltatásait. Közülük a legnagyobb lélekszámú település Ászár (1968 fő), a legkisebb pedig Csátka (255 fő). Ha a könyvtárak alapterületeit vizsgáljuk, kiderül, hogy legnagyobb könyvtára Bakonysárkánynak van (110 m²), a legkisebb pedig Aka könyvtárának (28m²). Az átlagos könyvtári alapterület a kisbéri kistérség könyvtáraiban 57m².

A nyitva tartási napok számát tekintve átlagosan heti 3 napon, 12 órában voltak nyitva a vizsgált könyvtárak 2010-ben. A legnagyobb nyitvatartási idővel Bakonyszombathely könyvtára működött, heti 5 napon 37 órában várta látogatóit. A legszűkebb nyitva tartása Réde könyvtárának van, heti 1-szer 6 órában. Egész évben átlagosan 115 napon voltak nyitva a kistérség könyvtárai.

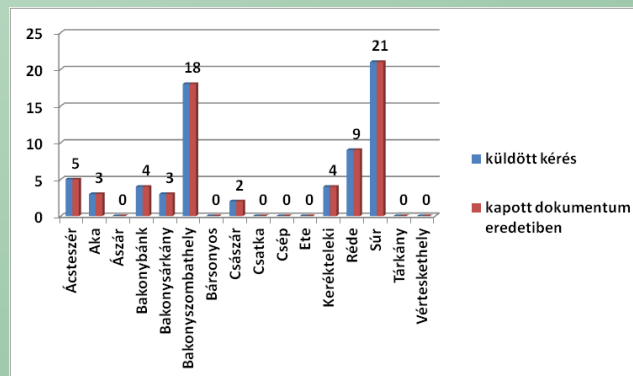
* Morvai Józsefné: A Kisbéri Többcélú Kistérségi Társulás könyvtárainak mozgókönyvtári ellátásáról In.: Téka Téma XVII. évf. 1. sz. 2006. január-február http://www.jamk.hu/ek/teka_tema/teka0603.html

A könyvtárak szolgáltatásainak vizsgálata

1. Kölcsönzés

Természetesen mind a 16 könyvtárban lehetőség van könyvek kölcsönzésére, de csak 4-ben lehet időszaki kiadványhoz hozzá jutni (Ácsteszer, Ászár, Bakonybánk, Ete), és 2-ben vannak AV-dokumentumok is (Bakonybánk, Bakonyszombathely). Elektronikus dokumentummal egyik könyvtár sem rendelkezik, és a házhoz szállítás szolgáltatása sem működik a kistérségben. A könyvtárközi kölcsönzés igénybe vételére elvileg mindenütt lenne lehetőség. Ezzel szemben csak 9 könyvtárban működik ez a szolgáltatás.

Könyvtárközi kölcsönzés dokumentumszáma a kisbéri kistérség mozgókönyvtáraiban (2010)

2. Közvetlen helyben használat

Olvasóteremmel minden könyvtár rendelkezik, de csak 4-ben van lehetőség folyóiratok böngészésre (Ácsteszer, Ászár, Bakonybánk, Ete).

3. Információszolgáltatás

Nagyon kimagasló eredménynek tartom, hogy mind a 16 könyvtárban működik elektronikus katalógus.

4. Rendezvények

Viszonylag kevés rendezvény házigazdái voltak a kistérségi könyvtárak. 1 kiállításnak adott helyt a császári könyvtár; Ácsteszer, Ete és Tárkány könyvtára biztosított lehetőséget előadás megtartására, és összesen kilenc könyvtárban volt könyvtári óra. Ezek: Ácsteszer, Ászár, Bakonybánk, Bakonysárkány, Bakonyszombathely, Császár, Csép, Súr, Vérteskethely.

5. Számítógép-használat

Bakonybánk kivételével valamennyi kistérségi könyvtárban működőképes informatikai háttér biztosítja az olvasók számára az internethasználatot és az egyéb számítógépes programok alkalmazását.

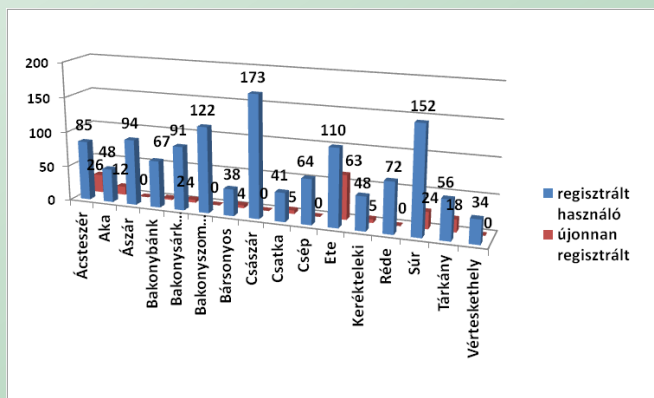
6. Távoktatással egyik könyvtár sem foglalkozik.

7. Fénymásolni a kistérségben mindössze Bakonyszombat-helyen, Császáron és Csepén lehetett 2010-ben.

Könyvtárhasználat

A regisztrált és az újonnan regisztrált olvasók arányát tekintve megállapítható, hogy a kistérségi könyvtárakban elsősorban a régebbi tagsággal rendelkező olvasók látogatják a közösségi könyvtárakat. Az ekei könyvtárban volt a legnagyobb számú az újonnan beiratkozottak aránya.

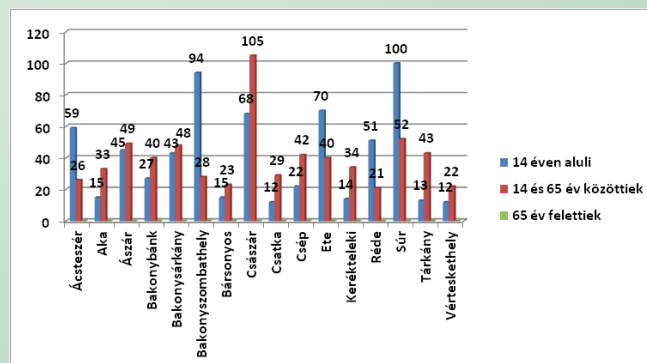
Regisztrált könyvtárhasználók (2010)

Ha korcsoport szerinti bontásban vizsgáljuk a 2010-ben regisztrált könyvtárhasználókat, kiderül, hogy a 65 év feletti lakosság egyáltalán nem iratkozott be a kistérségi könyvtáraiba.

Könyvtáranként eltérő képet festenek a 14 év alattiak és a felnőtt korosztály könyvtár-látogatási adatai. Ászáron és Bakonysárákányon kiegyenlített a gyermek és a felnőtt olvasók aránya. Ácsteszéren, Bakonyszombat-helyen, Etén, Réden és Súron viszont a gyerekek vannak túlsúlyban. Az összes regisztrált használón belül a felnőttek vannak felülreprezentálva Aka, Bakonybánk, Bársonyos, Császá, Csatka, Csep, Kerékteleki, Tárkány és Vértsekthely könyvtáraiban.

Regisztrált könyvtárhasználók korcsoportok szerinti bontásban (2010)

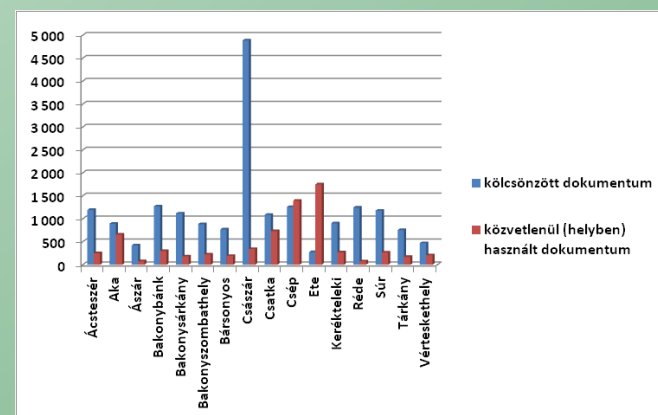
Dokumentum-használat

Mennyire jellemző a könyvtár használóira, hogy otthonra kölcsönöznek, vagy inkább a könyvtárban böngésznek? Ezt mutatja meg az alábbi diagram.

Jól látható, hogy két könyvtár kivételével jellemzően otthonra kölcsönöznek dokumentumokat az olvasók a kistérségi könyvtárakban. E könyvtárak közül kiemelkedően magas a császári könyvtárból 2010-ben kikölcsönzött dokumentumok száma.

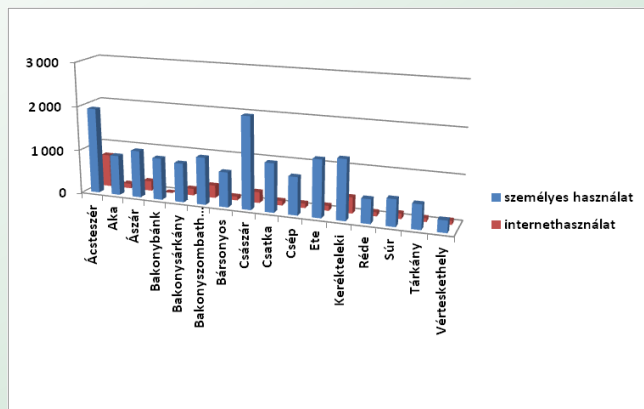
Csep és Ete könyvtáraiban viszont a helyben böngészést preferálják az olvasók.

Dokumentum-használat (2010)

Személyes használat

A diagram azt mutatja, hogy a kistérségi könyvtárak látogatói elsősorban a könyvtárak hagyományos szolgáltatásait veszik igénybe, arányaiban kevesebben interneteznek. A legtöbb internet-használó Ácsteszéren volt 2010-ben.

Kistérségi hírek röviden

Továbbképzés

2011. november 2-án került sor a **József Attila Megyei Könyvtárban** a Tatabányai Többcélú Kistérségi Társulás községi könyvtárosainak továbbképzésére.

A TextLib integrált katalógushoz csatlakozott 7 községi könyvtár közül 6-ban valósult meg idén az alapfokú TextLib-oktatás. Ennek keretében a rendszerbeállítások mellett munkatársaim, **Kantó Erika**, **Vitéz Veronika** és **Pap Zsuzsanna** az olvasói nyilvántartással és a kölcsönzéssel kapcsolatos tudnivalókkal ismertette meg a kollégákat.

Az őszi szünetben 5 könyvtár képviseltette magát a TextLib-továbbképzésen. A gyermelyi, a héregi, a környei, a tarjáni és a vértesszőlősi kollégák ezúttal az állományba vétellel kapcsolatos tudnivalókról tájékozódhattak. Az alapvető ismereteket **Kantó Erika** foglalta össze, majd következhetett a gyakorlati képzés, melyben **Papné Németh Erika**, **Pap Zsuzsanna**, **Schlosser Katalin** és **Vitéz Veronika** volt a községi könyvtárosok segítségére.

Kistérségi kollégáink az új ismeretek rögzítéséhez és a gyakorlati alkalmazáshoz használható útmutatót kaptak, mely Kantó Erika munkája.

Az informatikai háttér zavartalan működését **Török Csaba** biztosította.

Kulturális kerekasztal

November 14-én és 28-án ismét összeült a tatabányai kistérség kulturális intézményeinek szakembereiből álló kulturális kerekasztal.

Legutóbbi ülésükön, október 3-án határozták el a tagok, hogy részt kívánnak venni az **OKM** és a **Budapesti Művelődési Központ** által kidolgozott *Minőségfejlesztés a közmművelődésben – Önértékelés a közmművelődési szervezeteknél* című tréningben.

E három alkalomból álló továbbképzés első két előadására került sor novemberben, melyet a **Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus Közép-Dunántúli Kulturális Koordinációs Iroda** vezetője, **Székely Gabriella** koordinált.

Munkaügyi létszámadatok

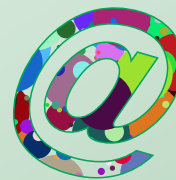
A kisbéri kistérségben 12 könyvtárban dolgozik felsőfokú végzettséggel, 4 könyvtárban pedig felsőfokú végzettség nélkül a könyvtáros. Sajnos mindegyik könyvtárban csak részmunkaidőben tudnak jelen lenni a munkatársak.

Kistérségi ellátás

Mind a 16 könyvtár egységesen a kistérségi normatíva 17 %-át használja fel dokumentumbeszerzésre. Átlagosan 9 %-át fordítják a támogatásnak személyi kiadások fedezésére. A legnagyobb arányban informatikai fejlesztésekre, épületfelújításokra, -karbantartásra használják fel a normatívát a községi könyvtárak (átlag 63 %). Minden egyéb kiadásra (postaköltség, katalógusépítés, szállítási költségek) a normatívából átlagosan 11 % jut.

Nem lehet könnyű feladat 16 községi könyvtár munkájának koordinálása, módszertani segítése. A 2010. évi statisztikai adatok azonban azt mutatják, hogy a hosszú múltra visszatekintő együttműködés gyümölcsöző a Wass Albert Művelődési Központ és Városi Könyvtár és a kistérség könyvtárai között.

Feketsné Kisvarga Anita (JAMK Tatabánya)

Novemberi top-tippek

Íme, néhány valóban alkalmazható tipp és tanács, valamint sok érdekesség az informatikai, számítástechnikai oldalak novemberi gyöngyszemei közül.

Hasznos böngészést kívánok!

Vitéz Veronika, rovatgazda

1. Hogyan csináljunk fénymásolót a szkennerrünkből és a nyomtatónkból? ➡

Az ingyenes iCopy egy kattintással végzi feladatát.

Dátum: 2011. 10. 31.

2. Felfrissítették a Google keresőjét ➡

Úgy módosította keresőmotorját a Google, hogy az mindig az aktuális, vagy a legutóbb frissített tartalmakat helyezze a találati oldalak elejére.

Dátum: 2011. 11. 04.

3. Hogyan deríthetjük ki, hogy feltörték-e az e-mail fiókunkat? ➡

Milyen gyakran változtatjuk jelszavainkat? Előfordulhat, hogy már feltörték a fiókunkat?

Dátum: 2011. 11. 06.

4. Hogyan szabadítsunk fel memóriát sok megnyitott oldalnál Firefox alatt? ➡

A Dormancy egy beállított időköz után magától zárja be a fűleket.

Dátum: 2011. 11. 10.

5. Telefonáljunk ingyen! ➡

Nehéz időket élünk. Az adók csak szaporodnak, a hitelek nyomása egyre csak nő, így minden apró megtakarítás fontos.

A telefonhívások terén különösen könnyű spórolni, amihez elegendő, ha még tárcsázás előtt gondolkodunk egy kicsit.

Dátum: 2011. 11. 10.

6. Ashampoo Magical Defrag 3 ➡

Nyűg állandóan elindítani a töredezettség-mentesítést, esetleg ellenőrizni, hogy a Windows feladatütemezője elvégezte-e azt helyettünk?

A Magical Defrag 3 leveszi a vállunkról a terhet, teljesen a háttérben végzi a műveletet, amikor nem használjuk a számítógépünket.

Dátum: 2011. 11. 15.

7. Viszlát, optikai meghajtók! ➡

Egyre több új notebook kerül úgy a boltokba, hogy a felhasználók szinte csak otthon veszik észre: a hosszú évek óta megszokott CD/DVD-meghajtó már "nem divat", és lemaradt az eszközről. Aztán lassan a többség ráébred, hogy valójában nem is hiányzik.

Dátum: 2011. 11. 21.

8. 8 dolog, amit a Windows 8-ról tudnod kell ➡

Ha minden jól megy, már egy év sincs hátra a Windows következő verziójának megjelenéséig. Megnéztük, hogy jelenleg miket lehet tudni róla.

Dátum: 2011. 11. 21.

9. Google+: így társalogjunk! ➡

Nemrég indulhattak el a céges oldalak a Google közösségi szolgáltatásán. Mivel üzleti szempontból is sok lehetőséget rejt a Google+ Társalgó szolgáltatása, most lépésről lépésre megmutatjuk, hogy kell használni.

Dátum: 2011. 11. 24.

10. Hatékonyabb mindennapi közös munka felhő-alapú eszközökkel támogatva ➡

Csak egy Office 365 előfizetés kell hozzá, hogy a cége dolgozói mindig minden munkát az eddiginél átláthatóbban, egymást is hatékonyabban segítve végezzenek el.

Dátum: 2011. 11. 24.

11. Látogatói visszajelzés egy egészen eredeti módszerrel ➡

Aki weboldalt vagy blogot üzemeltet, annak fontos tudni, mit gondolnak arról a látogatók. A vélemények és a kívánságok megismerésének egy egészen eredeti módját kínálja a Wishbox.

Dátum: 2011. 11. 25.

12. Látványos online képkereső, extra lehetőségekkel ➡

Az oSkoPe egy egészen szokatlan online képkereső szolgáltatás. Segítségével az Amazon, eBay, Flickr, Fotolia és a Youtube szerverein kereshetünk a fotók után, egészen szokatlan, viszont látványos felületen.

Dátum: 2011. 11. 25.

13. Kapcsolja le a wifit, ha nincs rá szüksége! ➡

Főleg hordozható gépeknél fordul elő, hogy folyamatosan működik rajta a wifi (és meríti az akkumulátort), még akkor is, amikor vezeték nélküli hálózatra kapcsoljuk a készüléket. Az ilyen esetekben a vezeték nélküli kapcsolatot egy kis segédprogrammal, a BridgeCheckerrel tudjuk automatikusan lekapcsolni.

Dátum: 2011. 11. 25.

14. Hordozható, ingyenes fájlkezelő a Windows 7-hez, Total Commander stílusban

A MyCommander (MyCO) gyakorlatilag szakasztott mása a Total Commandernek, viszont teljesen ingyen használhatjuk, ráadásul telepíteni sem kell, amint letöltjük, rögtön elindítható, és ha arra van szükségünk, magunkkal vihetjük egy pendrájvon is.

Dátum: 2011. 11. 25.

15. Tipp: képek vagy fotók kinyerése Word dokumentumokból

Ha képet találunk egy Word dokumentumban, két lehetőség van: örülünk vagy kitépjük a hajunkat mérgünkben.

Dátum: 2011. 11. 26.

16. A nagyik is szeretik a közösségi oldalakat

Téved, aki úgy gondolja, hogy a Facebook vagy az iwiw világa a fiataloké, hiszen, amint az az Ithaka ötven év felettiek újmédia- és internethasználatáról szóló kutatásából is kiderült, minden második netező szenior fent van a közösségi oldalakon.

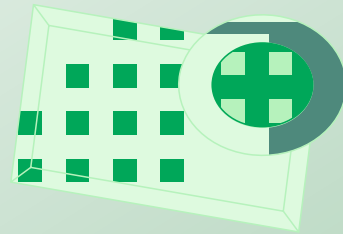
Dátum: 2011. 11. 26.

Tanfolyamok, pályázatok, friss információk

Rovatvezető: Feketsné Kisvarga Anita

34/513-677 feketsne.anita@jamk.hu

KEMLIB

Pályázatok

Balassi, a madarakkal szárnyaló - XVI. Balassi Bálint- emlékkard

Az **Európai Balassi Mozgalom** központja, a <http://www.balassi.eu> pályázatot hirdet iskoláknak, önkormányzatoknak, művelődési intézményeknek, könyvtáraknak, civil közösségeknek a *VII. Bálint napi Balassi-fesztiválhoz* kapcsolódó rendezvény megszervezésére. 2012-ben a fesztivál a költő műveinek madarakra utaló versrészleteit állítja az irodalombarátok érdeklődésének fénykörébe. Pályázni a költő madárszeretetről tanúskodó, 2012. február 11-én, 12-én, 13-án és 14-én megrendezésre kerülő, zenés irodalmi estek lebonyolítására lehet.

A pályázat a rendezvény tervét kell, hogy tartalmazza, legfőljebb 60 gépelt soros leírásban. Cél szerű felsorolni a szereplők nevét, vázolni a rendezvény irodalmi anyagát.

A pályázat különösen ajánlott a természetvédő szervezeteknek, a madarakat óvó civil egyesületeknek, valamint az iskoláknak.

A pályaművet **2011. december 29-éig** kell a balassi@balassi.eu címre eljuttatni. A legjobbnak talált három rendezvénytervet a <http://www.balassi.eu> honlap bemutatja a világhálón, emellett a szervezők és családtagjaik meghívólevelet kapnak a Bálint napi Balassi-fesztivál központi rendezvényére, a Balassi Bálint-emlékkard XVI. alkalommal történő átadására.

Száz könyv

A tanítványi láncolat irodalmi klub (<http://www.lancolat.blogspot.com>) pályázatot hirdet *A száz könyv* címmel!

A pályázat ötletét, alap gondolatát **Hamvas Béla** *A száz könyv* című írása adta. Hamvas ebben az írásában rövid ismertetőkkel ellátva összeállította annak a száz könyvnek a listáját, melyek által szerinte rekonstruálni lehetne a világirodalom legfontosabb elemeit, ha az valamilyen (fiktív) oknál fogva megsemmisülne.

A pályázó feladata is ehhez hasonló: egyenként kb. 10-15 sornyi ismertetőt írni 10 db olyan könyvről, melyet a pályázó szerint mindenkinek el kellene olvasnia, ami közel áll hozzá, amit alpműnek tart, vagy ami az ő számára valamikor sorsfordító jelentőséggel bír.

A pályázó elsősorban ne tartalmi ismertetőt írjon, inkább azt emelje ki, hogy miért érdemes az általa ajánlott írásműveket elolvasni másoknak is? Formai követelmények:

1. A pályázatot kívánt írásművet word dokumentumban kell elküldeni a szinba@gmail.com e-mail címre a szerző nevének megjelölésével.
2. Egy-egy pályamű (vagyis a 10 ismertető összesen) nem lehet hosszabb 2,5 A/4-s oldalnál.
3. A pályázó adjon címet is az összeállításnak.

4. A betűtípusnak Times New Romannak kell lennie, 12-es betűmérettel.
5. A margókra és a sortávokra vonatkozóan a Word alapbeállításai az irányadók.

Beküldési határidő: 2011. december 31., éjfélig

A Kossuth Kiadó és a Microsoft Magyarország e-könyv-írói pályázatot hirdet

1. kategória: Szépirodalmi regény

A művészi igényű irodalmi művek mellett azokat a kéziratokat is szívesen fogadják, amelyek igényes módon dolgoznak fel krimi vagy science-fiction műfajú témát.

2. kategória: Ismeretterjesztő mű

Kizárólag *informatikai* és/vagy *természettudományi* témát középpontba helyező műveket várnak.

Műfaj: Népszerű ismeretterjesztés.

A pályaművek beérkezési határideje: **2012. január 15.**

Az eredmények kihirdetésére és a díjkiosztóra 2012 áprilisában a **Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon** kerül sor.

További információ:

http://www.pafi.hu/_pafi/palyazat.nsf/77fe61b3986a5fe4c12572e9007843c9/c7e6700089fd5523c12579170034a2f2?OpenDocument

Friss információk

Megjelent a megyei önkormányzati intézmények átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény

törvény.

A Magyar Közlöny 2011. 11. 25-i 139. számában megjelent *A megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről* szóló 2011. évi CLIV.

Rendezvények

Rovatvezető: Feketsné Kisvarga Anita
34/513-677 feketsne.anita@jamk.hu

KEMLIB

A József Attila Megyei Könyvtár 2011. 2. félévi rendezvényei

ÖKO-esték

Minden érdeklődőt szeretettel várunk az immár egy éve zajló ÖKO-esték programsorozat következő előadására **december 19-én 17.00 órától.**

Nász János spirituális kutató programjának címe:
Az emberiség 13 titka: a korlátlan bőség elfogadása.

Nász János 2004-től minden idejét az Idővonal-kutatásoknak szenteli. Véleménye szerint, az Idővonal egy fejlődési ív és lehetőség az emberiség történetében, melyben számos természeti és kozmikus ciklus fedezhető fel. Egy olyan történelem, mely része nem írott, nem rögzített információkon alapszik. A hagyományozó, megőrző népek szerves kultúrájának tudományos értelemben nem igazolt, de igazolható tényeinek, a civilizációk szent könyveinek összevetése az ezredforduló után számos tudományos kutatás alapja lett, magyarázatot keresve a Föld egészét érintő változásokra, globális kihívásokra, amelyek nemcsak a természetben tapasztalható átalakulásokra, de a gazdasági, politikai, kulturális változásokra is magyarázatot kívánnak adni.

2012-es előzetes az ÖKO-esték rendezvénysorozatunkból

Január 30-án 17.00 órától vendégünk: ENRICO, Marosfalvi Imre zenei médium.

Hitvallásáról és gyógyító munkájáról ezt olvashatjuk honlapján:
„1957-ben születtem Budapesten. Három éves korom óta a zenei pályát követtem. Először a hegedülés volt a célom, majd ez eszközzé vált, és a zenélés lett a cél. Szólista voltam, zenetanár, karmester, improvizációs művész.”

Manapság azt tartja feladatának, hogy hangszerével eljuttassa a zenébe kódolt információkat az emberekhez.

Reméljük, előadása során kapunk ebből ízelítőt!

<http://enricomusic.hu/bemutakozas.php>

A JAMK Gyermekkönyvtárának 2011. 2. félévi rendezvényei

Ringató - ölbeli játékok tanítása

Ősszel ismét elindította *Ringató* című foglalkozását a József Attila Megyei Könyvtár Gyermekkönyvtára **Solti Emese** közreműködésével. A 2011. évi záró foglalkozásra **december 12-én, hétfőn 9.00 órakor** kerül sor.

A részvételhez előzetes bejelentkezés szükséges telefonon és e-mailben.

Elérhetőségeink:

Telefonon: 34/513-6832

E-mailben: gyermekkonyvtar@jamk.hu.

Író-olvasó találkozók

Az év utolsó író-olvasó találkozájára a Gyermekkönyvtár szervezésében, **2011. december 12-én, 14.00 órakor** kerül sor: Vershangolódás - **Jász Attila** felnőtt (és) gyerekvershangolóval, valamint vendégével **Ágoston Béla** különleges hangszerűgynökkel

A zene nyelvén és a Lélekpendítő című programok házigazdái a **Katnáng együttes** és **Kercsmár Zsolt**.

Időpontok:

2011. december 12. 10.00-tól

2011. december 19. 10.30-tól

A Könyv KéptÁRT vendége ezúttal Nagy Edit

Az óévet a **Tatabányai Városi Könyvtár** munkatársa, Nagy Edit hangulatos festményeivel búcsúztatja a **József Attila Megyei Könyvtár**.

Az alkotó és a művészet egymásra találásáról így vall Nagy Edit: „*Sokan kérdezték tőlem, hogy miért pont a rajzolás és a festés a hobbim? A válasz egyszerű: szüleim állandóan dolgoztak, és mint a legtöbb kágyerek, én is elfoglaltam magam: az olvasás mellett rengeteget rajzoltam. Ettől a hasznos és építő jellegű időtöltéstől felnőttként sem váltam meg. Ohkor a közönség, máskor a szakma elismert képviselőinek véleménye tart ezen az úton.*”

Nagy Edit munkái 2012. január közepéig tekinthetők meg folyóirat-olvasónkban.

Meghívó

A Helischer József Városi Könyvtár
(Esztergom, Bánomi út 8. Dobó Gimnázium)

szeretettel hívja-várja Önt

2011. december 8-án, csütörtökön 17 órakor

Vendégünk:

Benedek Miklós

színész, Jászai Mari-díjas, Érdemes művész

Beszélgetőpartnere:
Bánhid Vajk tanár

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

ODR-portál

Mindenki számára hozzáférhető online katalógusként egyesítették a **Magyar Országos Közös Katalógus** és az **Országos Dokumentum-ellátó Rendszer** adatbázisát. Bánkeszi Katalin, a Könyvtári Intézet megbízott igazgatója érdeklődésünkre elmondta: az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) és a Debreceni Egyetem e pillanatban is zajló fejlesztésének köszönhetően ma egyetlen ponton – az www.odrportal.hu webcímen – 54 könyvtár dokumentumállományáról tájékozódhatnak az országlakók. (nol.hu)

Múzeumi könyvtárak közös katalógusa

Működik a múzeumi könyvtárak honlapja a muzeumikonnyvtarak.hu, illetve www.muzeumikonnyvtarak.hu elérhetőségen. Itt egyelőre 8 országos múzeumi könyvtár katalógusát lehet elérni közös portálon és közös keresőben.

A katalógust folyamatosan bővítik, és remélik, hogy minél többen csatlakoznak hozzá a későbbiekben is.

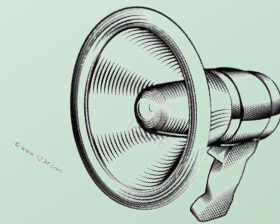
Minősített könyvtári cím

Szócs Géza Kultúráért felelős államtitkár 2011. november 3-án ünnepélyes keretek között átadta az **első Minősített Könyvtár címeket** a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárának és a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárnak. Gratulálunk!

Hírünk az országban

- válogatás -

Rovatvezető: dr. Horváth Géza
34/513-677 dr.horvath.geza@jamk.hu

KEMLIB

ALMÁSFÜZITŐ

1. HAJBA Ferenc: Lehet-e zöld a vörösből? Almásfüzitőn még nem piros az ég, de a környezetvédők indulata parázslík = Népszabadság, nov. 12. 12. l.

- Almásfüzitő, Dunaalmás, Tatai Környezetvédelmi Zrt., timföldgyár, vörösiszaptározók.

2. SZABÓ Gábor: Nyakig a komposztban. Másodszor gyürkőzik neki Illés Zoltán, hogy eltakarítson egy hulladékkezelő céget konkurensei útjából. A környezetvédelmi miniszter ezúttal a Greenpeace-szel fogott össze. Ill. = Heti Világgazdaság, nov. 12. 70-72. l.

- Almásfüzitő, VII. sz. vörösiszap-tározó, Tatai Környezetvédelmi Zrt., a rekultivációt akadályozzák.

DUNAALMÁS ld. 1.

ESZTERGOM

3. TARICS Péter: A vallásnak minden területen van üzenete. Nemzetközi konferencia Esztergomban. Semjén. Az egyháznak és az államnak minél szorosabban kell együttműködni. Ill. = Magyar Nemzet, nov. 11. 4. l.

- Esztergom, nemzetközi konferencia az Európai Parlament néppárti frakciójának szervezésében, a konferencia témája az egyházak és a vallások szerepe a Duna-régióban.

4. CSERI Péter: Kétharmados urak, ébresztő! Kisvárosi kísérlet a közvetlen demokrácia megteremtésére = Népszabadság, nov. 17. 6. l.

- Népszavazás kezdeményezése, Tétényi Éva polgármester, Nyíri Attila szocialista képviselő, Steindl Balázs a Fidesz frakcióvezetője.

5. PUTSAY Gábor: Gyorsul az esztergomi vasút. Kétvágányú, villamosított pályán mehet a vonat = Magyar Hírlap, nov. 21. 11. l.

- Gyorsabb, kényelmesebb vasúti közlekedés valósul majd meg Budapest és Esztergom között az elővárosi vasútvonal átépítésével. A fejlesztés jövő év elején kezdődik, és 2015-ig tart.

6. ELSÖTÉTÜLT Esztergom. A település összes iskolájában kaptak meleg ebédet a diákok. Ill. = Magyar Nemzet, nov. 25. 2. l.

- A Hungast Esztergom Kft. nemfizetés miatt megszüntette a közétkeztetést Esztergomban.

7. Cs. P.: Lesz ebéd és közvilágítás. Esztergom. Államosítják a város közintézményeit = Népszabadság, nov. 26. 8. l.

- Szolgáltatási díjak kifizetése, közvilágítás, közétkeztetés, testületi ülés, önkormányzati döntés.

8. SZENTESI Zöldi László: Esztergomi tragédia. Álláspont. Ill. = Magyar Hírlap, nov. 28. 3. l.

- Esztergomi önkormányzat.

9. UTALÁSRA köteleztek Esztergomban. Hétfőtől újraindulhat a közétkeztetés, és teljes körű lesz a közvilágítás. Ill. = Magyar Nemzet, nov. 26. 5. l.

- Törvényjavaslat az Országgyűlés részére a város egyes intézményeinek átvételéről.

10. VONA Adrienn: Sötétben Esztergom. A város főutcáján nem kapcsolták vissza a közvilágítást. Ill. = Magyar Nemzet, nov. 29. 4. l.

11. ÚJRA világos lesz Esztergomban = Magyar Nemzet, nov. 30. 2. l.

- Megkapta az önkormányzattól 38 millió forintos tartozását a szolgáltató, újra lesz közvilágítás a városban.

ETE

12. PETŐ Péter: Ete ötlete. Komáromland: falusi pályára kerülhet a Stadion órája és a VIP-székek egy része = Népszabadság, nov. 18. 19. l.

- Rohonczi László polgármester, stadionpark létrehozása.

TATABÁNYA

13. PETRIK József, Simon József: Tatabánya: micsoda bravúr. Sente Gábor talán élete legjobb formájában védett = Nemzeti Sport, nov. 10. 11. l.

- Kézilabda, Tatabánya Carbonex KC, Sente Gábor kapus.

14. ÚJ munkahelyek Tatabányán. = Magyar Nemzet, nov. 12. 13. l.

- Tatabánya-Környe Ipari Park, Becom Electronics Kft., 2000 négyzetméteres új üzemcsarnok készült el, 20 új munkahely jött létre.

15. R.B.B.: Ungvári Krisztián Tatabányán. Ill.= Nemzeti Sport, nov. 16. 14. l.

- Az európa-bajnok dzsúdós a jövőben kettős igazolásként az Ippon SE és a Tatabányai SC versenyzője lett.

16. ELKÉSZÜLT a Henkel tatabányai ragasztógyára. = Napi Gazdaság, nov. 21 3. l.

- Tatabánya-Környe Ipari Park, a fejlesztés 15 millió euróból valósult meg, az új gyár 2012-ben 80 munkahellyel éri el teljes kapacitását.

17. FÁ CZÁNYI Zsombor: Mennyi az annyi? Ill. = Nimród, 11. sz. 22-23. l.

- FácZányi Zsombor, a Vértesi Erdő Zrt. közcélú és turisztikai előadója a vadállomány nagyságáról. Táblázatokkal.

KEMLIB a TékaTéma online utóda
Felelős szerkesztő Feketsné Kisvarga Anita

Rovatvezetők: Erősné Suller Ildikó, dr. Horváth Géza, Kissné Anda Klára, Sutáné Csulik Andrea, Világi Orsolya, Vitéz Veronika
Design, műszaki szerkesztés: Világi Orsolya, Török Csaba

Kiadja a József Attila Megyei Könyvtár,
Tatabánya, Fő tér 2.

Felelős kiadó dr. Voít Pál igazgató
ISSN 2062-5782